

4. lpp. Nopietni, veikli, azartiski, sportiski.
6. lpp. Vaides ciems — atskats uz paveikto.
7. lpp. Mazirbe dod pajumti Sīkragam.
8. lpp. «Bērnus pazīstu pēc cipariņiem». Vidusskola no garderobes puses.
9. lpp. Pie jūras dzīve mana — gan jauniem, gan sirmi.
10. lpp. Vai visi taureņi saskaitīti?

Redaktora vārdi

Vajag līderi

Līderi vajag visos laikos. Nevis solistu vienpāti, bet tādu, kam ir sirdsgudrība, prāts, dūša, kas uzņemas atbildību. Tādu, kas rāda paraugu, iedvesmo un aizrauj.

Arī mēs no avīzes, katru mēnesi apmeklējot kādu novada ciemu, ar to sakaramies aizvien no jauna. Priecājamies, ja izdodas saruna. Parasti ir tikai viens spārgāks priekšā runātājs, kas nebaidās, reizēm arī kļūdoties un maldoties, pateikt kapienas sāpi, bēdu, cerību. Vēl labāk ir, ja šis viens ir arī darītājs, kas, jutis pamudinājumu un atbalstu, sāk rīkoties, pulcinot kaimiņus. Šādu *brīnišķīgo pārvērtību* pirmos asnus jau šur tur pamanām. Dažos ciemos. Pensionāru kopās. Ēsīgajā Dundagas novada atbalsta biedrības rīcībā. Tieši tās rīkotajā ideju darbnīcā izskanēja atziņa — pietiek ar vienu līderi, lai iekustinātu labvēlīgam pārmaiņām veselu tūkstoš vietējo iedzīvotāju. Cik mums šādu cilvēku vajag, ja novadā ir ap 4000 cilvēku?

Alnis Auziņš

Ir vērts rakstīt nākamo grāmatu

5. IX pēcpusdienā Kolkas tautas namā uz savas sestās grāmatas *Sauc par Vaidi mūsu ciemu* atklāšanas svētkiem aicināja lībiešu kultūrvēsturniece, mūsu puses patriote Baiba Šūvcāne.

Atsaucība bija aizkustinoši liela — zāle cilvēku piepildīta un jauno grāmatu izpirka ātri. Baibas darbiem piemīt ne tikai kultūrvēsturiska vērtība, bet tie arī interesē lasītājus un viņai ir vērts domāt par nākamo grāmatu.

Pasākums, tāpat kā Baibas darbi, visvairāk saistīja ar savu pamatīgumu. Tā centrā, protams, bija Vaides ciems. Grāmatā atspoguļota šīs vietas kultūrvēsture no 16. gs. līdz mūsdienām, tās mugurkaulu veido kuplā Bertholdu dzimta. «Vismazākais ciems Kolkas pagastā, bet ar lielu kultūrvēsturisko mantojumu» — Vaidi raksturoja Baiba, piedāvājot bagātīgu un interesantu videomateriālu. Viņa atzina, ka trīs gados, kamēr rakstījusi grāmatu, aizsaulē aizgājuši pieci vaideņi — Guntars Bertholds, Miervaldis Ceimurs, Grizelda Kristiņa, Ingrida Raudzens un Vilnis Bertholds. Tas ir skumjš fakts, bet autorei ir gandarījums, ka viņi paspējuši atstāt savus stāstus un tie ir grāmatā.

Pasākumā izskanēja daudzi paldies gan tiem, kas palīdzējuši grāmatai tapt, kā gados cienījamākajiem Vaides iedzīvotājiem — Edgaram Hausmanim, Aina Lukstiņai un Smadai Kalpiņai-Vakuļenko —, gan pašai autorei

par paveikto. «Baiba ir kā magnēts, kas pievelk. Vienmēr ir liels prieks viņu satikt. Mūsu tikšanās nav biežas, parasti tās notiek kultūras pasākumos un ilgst dažas minūtes. Bet tajā, ko Baiba pasaka, ir vērts ieklausīties. Tas ir milzīgs dzīves prieks, mīlestība pret mūsu novadu, tajā atklājas arī ass prāts —

Septembra jautājums

Kas, jūsuprāt, būtu steidzamāk risināmie jautājumi skolā?

Rudīte Rēriha, divu skolēnu māmiņa Kolkā: — Gribētos, lai bērni pēc iespējas vairāk kustētos, vismaz starpbrīžos, lai solos nesēdētu sagumuši. Bērnam, kas ir kārtīgi izkustējies, arī smadzenes labāk darbojas.

Vēlētos, lai skolas vide kļūtu vēl košāka. Šajā ziņā ir jau daudz darīts, bet vēl gribētos kādus akcentus!

Ēriks Bērzkalns, divu skolēnu tētis Dundagā: — *Lielajā skolā* varētu nomainīt zvanu, kas skan briesmīgi, ar kaut ko mūsdienīgāku, varbūt kādas populāras mūzikas fragmentu. Savukārt starpbrīžos varētu atskaņot klusinātu, relaksējošu mūziku.

Tāpat *Lielajā skolā* starpbrīdī skolēniem nākas stāvēt garā rindā, lai saņemtu virsdrēbes, jo tās izsniedz tikai viens cilvēks.

Manuprāt, īsti lietderīgi neizmanto projektu nedēļu. Mans ieteikums — vairāk tikties ar vietējiem cilvēkiem, dažādu arodu pārstāvjiem, lai skolēniem radītu interesi par šīm profesijām, lai viņi tās izvēlētos un gribētu atgriezties mūsu novadā. Vispirms gan vajadzētu papētīt, cik daudz absolventu atgriežas vai aiziet no novada un kāpēc.

Būtu vērts padomāt par sprāgāku darbu

stundās, lai būtu mazāk mājas darbu. Īpaši tas skar *Mazo skolu*, jo skolēni tur ir mazāki un ātrāk nogurst.

Atsevišķos mācību priekšmetos trūkst labu pedagogu.

Tā kā skolēnu ir maz, pašvaldībai būtu lietderīgi apsvērt domu par abu skolu apvienošanu, mācību procesu organizējot *Lielajā skolā*. Tas ļautu uzlabot materiāli tehnisko bāzi un izremontēt kādu klasi.

Ieva Kristiņa, viena skolēna māmiņa Dundagā: — Kādu laiku esmu dzīvojuši Ventspilī, kur arī mans bērns apmeklēja skolu. *Lielajā skolā* mani pārsteidz pusdienu cena — 1,93 €. Tā rosina daudzus skolēnus neveselīgi pusdienot ārpus skolas. Ventspilī gandrīz visi ēda skolā, jo pusdienas maksāja vienu eiro, pārējo sedza pašvaldība. Varbūt tā varētu rīkoties arī šeit, rosinot skolēnus ēst veselīgas pusdienas skolā?

Otrs. Mani izbrīnī komunikācijas trūkums starp skolu un vecākiem vidusskolas mājaspārī un eklasē. Kas īsti skolā notiek, nevar saprast. Par notikušo uzzinām pēc tam, kad viss jau ir beidzies.

Lai labāk apgūtu vēsturi, arī Dundagas, un dabaszinātnes, ieteikums skolotājiem vairāk izmantot praktiskās nodarbības, ejot ārpus skolas, piemēram, uz pili un parku.

Diāna Siliņa un Alnis Auziņš

Baiba nosauc lietas īstajos vārdos un nesauzīgi kritizē kļauju idiotismu. Paldies! Ja cilvēks kaut ko grib izdarīt, ir tikai viens veids, kā to paveikt — darīt. Ar to tu iedvesmo», sveicot autori, trāpīgi sacīja Dundagas Kultūras pils direktore Baiba Dūda. Savukārt Aldis Pinkens teica: «Laimīgs tas ciems, kam Baiba uzmet aci...» Kurš būs nākamais laimīgais?

*Diāna Siliņa
Ineses Dāvidsones foto*

Sirsniņš paldies visiem, kas pagodināja mani ar savu klātbūtni un apsveica grāmatas *Sauc par Vaidi mūsu ciemu* atvēršanas svētkos Kolkā!

Grāmatas autore Baiba Šūvcāne

Skola sauc...

Būsim kopā 26. IX Dundagas vidusskolas 70 gadu jubilejā!

Šajā dienā skola gaida ciemos absolventus, pedagogus un darbiniekus. No pulksten 13.00 dalībnieki varēs reģistrēties *Lielajā skolā*. Plkst. 14.00 luterāņu baznīcā svētki, bet 15.00 skolotājus un darbiniekus pieņems Dundagas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns. Pulksten 16.00 stāsimies gājienā pie *Lielās skolas*, lai 16.30 dotos uz Dundagas pili, kur pulksten 17.00 sāksies koncerts. Pēc tam pili un *Lielajā skolā* balle. Līdzī jāņem groziņš, atmiņas par skolas laiku un labs garastāvoklis. Dalībmaksa — 7 €. Dundagas vidusskolas saime

Dundagas vidusskolas salidojums

26. septembrī

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 27. augustā

Nolēma atbalstīt biedrības *Dundagas bērnu un jauniešu atbalsta centrs* piedalīšanos Ināras un Borisa Teterevu fonda projektu konkursā ar projektu *Dundagas jaunās māmiņas manto senioru gudrības «Virtuves skolā»*, no pašvaldības budžeta garantējot projekta īstenošanai vajadzīgo 497,35 € līdzfinansējumu.

Nolēma slēgt nodomu protokolu ar Kurzemes plānošanas reģionu par sadarbību, īstenojot projektu *Kurzeme visiem*.

Noteica 7 € dalības maksu Dundagas vidusskolas 70 gadu jubilejas salidojuma dalībniekiem.

Piešķīra finansējumu bērnodārza *Kurzemīte* jaunas grupas iekārtošanai — 3483 € — no grupas telpu remontam ietaupītajiem līdzekļiem, savukārt finansējumu personāla atlīdzībai skatīs Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas sēdē septembrī.

Noteica telpu nomas maksu ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai Dundagas vidusskolā Talsu ielā 6 un Saules ielā 8, Dundagā, 0,25 € mēnesī (bez PVN) par m². Atcēla novada domes lēmuma nr. 290 (27.10.2011.) 1.1. un 1.2. punktu un izteica 1.3. punktu šādā redakcijā: «1.3. Telpu noma pasākumiem 2,85 € stundā (bez PVN)».

Apstiprināja pašvaldības budžeta mērķdotāciju viena 1.–4. klases izglītojamā ēdināšanai Dundagas vidusskolā 0,50 € ar PVN dienā.

Papildināja Medību koordinācijas komisiju ar pašvaldības izpilddirektoru, nosakot viņam pildīt komisijas priekšsēdētāja pienākumus.

Nolēma vienai personai iznomāt zemes īpašuma *Aizceļi* 0,94 ha lielu daļu, bet atlikušo zemes īpašuma 0,76 ha daļu piedāvāt nomāt, izliekot informāciju pašvaldības publiskajā īpašumu iznomāšanas piedāvājumu reģistrā.

Neatļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamajā īpašumā *Dubultvīši*.

Piekrita sadalīt nekustamo īpašumu *Ezerkalni*, atdalot no tā vienu zemes vienību Apstiprināja zemes ierīcības projektus nekustamo īpašumu *Kadiķi* un *Egļkalni* sadalīšanai 2 daļās.

Vienu novada iedzīvotāju uzņēma dzīvojamās platības piešķiršanas rindā.

Piešķīra novada pašvaldības izpilddirektoram Visvaldim Radelim ikgadējo atvaļinājumu no 7. IX līdz 27. IX. Atvaļinājuma laikā par izpilddirektora pienākumu izpildītāju iecēla novada pašvaldības Kultūras pils vadītāju Baibu Dūdu. Šajā laikā pakļautību pār Dundagas novada pašvaldības Kultūras pili īsteno novada dome ar domes priekšsēdētāja starpniecību. Baibai Dūdai šajā laikā atļāva savienot novada pašvaldības Kultūras pils vadītāja amatu ar novada pašvaldības izpilddirektora amatu.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Pieskatīsim suņus!

Iedzīvotāji ziņo pašvaldības policijai par nepieskatītiem suņiem. Aicinām saimniekus rūpīgāk uzraudzīt nožogojumu, lai suņi neizklūtu. Lai arī īpašniekam šķiet, ka mīlulis nevienam nekož, pieredze rāda pretējo. No teritorijas izkluvuši suņi rada bailes.

Sākotnēji pašvaldības policija preventīvās pārrunās to izskaidro suņu īpašniekiem, ja viņi ir zināmi. Ja suns no iezogojuma izklūst atkārtoti, tad suņa īpašniekam sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu. Par dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasību pārkāpšanu likums paredz administratīvo atbildību.

Pašvaldības policija klaiņojošus dzīvniekus neķer. To dara īpaši apmācīti darbinieki, kā to nosaka Ministru kabineta noteikumi

nr. 678 *Klaiņojošu suņu un kaķu izķeršanas prasības*.

Atgādinām, ka saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem suņu īpašnieka pienākums ir:

- ☞ suņus regulāri vakcinēt pret trakumsērgu;
- ☞ nodrošināt, lai suns neapdraudētu un netraucētu cilvēkus vai citus dzīvniekus;
- ☞ neļaut suņiem klaiņot un atrasties publiskai lietošanai paredzētā teritorijā bez saimnieka uzraudzības;

ir vajadzība; 6 — reizi pusgadā.

Pie kura speciālista visbiežāk vēršas?

Pie sociālās palīdzības organizatora — 16; pie sociālā darbinieka — 15; pie sociālā darbinieka ģimenēm ar bērniem — 7; cits — 4 (pie vadītājas).

Kādus jautājumus visbiežāk risina?

Sociālo pabalstu — 26; lai saņemtu izziņas, lēmumus — 14; sociālās aprūpes un rehabilitācijas jautājumos — 6, komunālo pakalpojumu, piemēram, ūdenssaimniecības, centrāl-apkures jautājumos — 6; ierosinot dažādus uzlabojums — 1.

Vai sociālais darbinieks informē par pieejamo sociālo palīdzību un pakalpojumiem?

Jā, detalizēti izskaidrojot normatīvos aktus un saistošos noteikumus — 28; jā, bet nepietiekami — 2; nē — 2; cits — 3 (uzzina internetā, pastāsta tikai tad, ja to vaicā).

Vai Sociālā dienesta pabalstu un pakalpojumu klāsts ir pietiekams?

Jā — 23; nē — 2; nezina visus pabalstu un pakalpojumu veidus — 9.

Kādus pabalstu un pakalpojumu veidus jūs gribētu ierosināt?

Brīvpusdienas bērniem citās pašvaldībās. Kādu pabalstu vai pasākumu daudz bērnu ģimenēm (2 reizes).

Atbalstu jaunajām māmiņām, bērnu pieskatīšanas centru, kur bērnus atstāt uz no-

Administratīvajā komisijā

18. VIII sēdē nr. 8 izskatīja 7 administratīvā pārkāpuma lietas.

2 lietas par atrašanos sabiedriskā vietā ar atvērtu alkoholiskā dzēriena iepakojumu (novada pašvaldības saistošie noteikumi nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību*, 44. punkts) — personas administratīvi sodītas ar 10 € naudas sodu. Personai saskaņā ar 02.06.2008. Ministru kabineta noteikumiem nr. 394 jāsedz 15,65 € izdevumi, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas noteikšanu izelpotajā gaisā, ja alkohola koncentrācija pārsniedz 0,5 ‰;

3 lietas par dzīvnieku turēšanas prasību pārkāpšanu (LAPK* 106. p. 1. d.) — viena persona administratīvi sodīta, izsakot brīdinājumu; otra persona administratīvi sodīta ar 10 € naudas sodu; trešajai personai uzlikts 250 € naudas sods;

1 lietu par dzīvnieku turēšanas prasību pārkāpšanu, ja tādējādi nodarīts fizisks zaudējums (LAPK 106. p. 2. d.) — persona administratīvi sodīta ar 15 € naudas sodu;

1 sūdzību par pašvaldības policijas inspektora sastādītā administratīvā pārkāpuma protokola — paziņojuma apstrīdēšanu (LAPK 57. ³p. 1. d.) — nolēma atstāt spēkā sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu — paziņojumu, vienlaikus grozot soda apmēru, un sodīt personu ar 40 € naudas sodu (iepriekš uzliktais naudas sods — 50 €).

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

* LAPK — Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Būs Klientu apkalpošanas centrs

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 89 novadu nozīmes un 21 reģionālās nozīmes centros, arī Dundagā, izveidos vienotos valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centrus (KAC). Paredzams, ka Dundagā tas sāks darboties 2. XI.

Tādējādi iedzīvotāji varēs saņemt vairākus valsts iestāžu pakalpojumus vienuviet. KAC konsultēs par pieejamajiem e-pakalpojumiem un varēs iesniegt dokumentus tādās valsts iestādēs kā Lauku atbalsta dienests, Nodarbinātības valsts aģentūra, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Uzņēmumu reģistrs, Valsts ieņēmumu dienests, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra un Valsts zemes dienests. Ar laiku pakalpojumu klāsts varētu paplašināties.

Budžeta programmā *Pašvaldību attīstības nacionālie atbalsta instrumenti* pašvaldībām piedāvāja valsts budžeta dotāciju vienoto apkalpošanas centru izveidei un uzturēšanai. Novada pašvaldība tam varēja saņemt līdz 10 000 € lielu vienreizēju valsts budžeta

dotāciju ar 30% pašvaldības līdzfinansējumu, līdz 300 € mēnesī KAC uzturēšanai un līdz 500 € mēnesī KAC darbinieku atlīdzības nodrošināšanai ar 50% pašvaldības līdzfinansējumu.

6. VI ministrija izsludināja projektu konkursu par vienoto apkalpošanas centru izveidi. Tajā piedalījās arī Dundagas novada pašvaldība, un 4. VIII ministrija apstiprināja dotācijas piešķiršanu KAC izveidei mūsu novadā. Tas atradīsies domes ēkā, *Likajā muižā*, kur par piešķirto dotāciju ieeju un KAC telpas pielāgos cilvēkiem ar kustību traucējumiem, iekārtos paša centra telpas un iegādās brīvpieejas datoru.

Baiba Reimane, projektu vadītāja

☞ izvest suņus pastaigā pavadā un ar uzliktu uzpurni (izņemot dekoratīvos suņus), ņemt līdzī maisiņus, lai savāktu suņa izkārnījumus. Par suņu turēšanas noteikumu neievērošanu vainīgās personas sauks pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) 106. pantu. Aicinām savus mīluļus pieskatīt un neļaut tiem patvaļīgi klaiņot! Nesagādāsim nepatīkamus mirkļus sev un citiem! Pirmajā reizē ar suņa saimniekiem veic pārrunas, bet LAPK paredz brīdinājumu vai naudas sodu līdz

teiktu laiku, piemēram, 2 stundām.

Vairāk pabalstu saistībā ar mācību izdevumiem.

Segt transporta aizdevumus, piemēram, mainot dzīvesvietu, braucot uz ārstniecības iestādēm.

Var pateikt tikai «paldies», jo Sociālais dienests ļoti daudz palīdz.

Nezina, kādu pakalpojumu ieviest.

Pašlaik viss apmierina.

Vai zināms, kur iegūt informāciju par sociālajiem pakalpojumiem?

Jā — 28; nē — 4; nav bijusi vajadzība — 4.

Vai apmierina pieņemšanas laiki?

Jā — 33, nē — 1; nezinu pieņemšanas laikus — 2.

Kas raksturo Sociālā dienesta pakalpojumu kvalitāti?

Darbinieku attieksme —16; pakalpojumi atbilst manām vajadzībām — 5; ērts un vienkāršs pakalpojuma saņemšanas veids — 5; sajūta, ka var uzticēties sociālo pakalpojumu sniedzējiem — 6; viss iepriekšminētais —13; cits — 2 (Dundagā ir brīnišķīgi sociālie darbinieki, kas spēj uzmundrināt, ieteikt, palīdz cilvēkiem būt mērķtiecīgiem).

Kā saņemtie sociālie pakalpojumi un palīdzība ir ietekmējuši?

Sociālie pakalpojumi un palīdzība ir atbalstījuši mani un vecinājuši manu problēmu risināšanu — 15; esmu kļuvis aktīvāks, zinu savas tiesības un iespējas — 6; esmu kļuvi atvērtāks un veicu līdzdarbības pienākumus — 2; esmu informēts par sociālajiem pakalpojumiem un zinu, kur laikus meklēt palīdzību — 13; sociālie pakalpojumi nav spējuši

140 €.

Par tādiem pašiem pārkāpumiem, ja tie izdarīti atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas vai ja to dēļ nodarīts fizisks vai materiāls zaudējums, uzliek naudas sodu fiziskajām personām no 15 līdz 700 €, bet juridiskajām personām — no 700 līdz 1400 €, konfiscējot dzīvniekus vai bez konfiskācijas.

Jānis Simsons, pašvaldības policijas vecākais inspektors, tel. 26437575, e-pasts policija@dundaga.lv

mani ietekmēt un palīdzēt — 2; cits — 3 (ir pushektāra par daudz zemes īpašumā; ierosinu sveikt vecos ļaudis 85 gadu jubilejās, jo tas ir ļoti nozīmīgs vecums).

Dundagas novada Sociālā dienesta vadītājas Inetas Mauriņas piebilde

Diemžēl vēl joprojām ir tādi iedzīvotāji, mūsu klienti, kas nav sapratuši, ka pabalstus tāpat vien nedala. Vēlreiz uzsveru — palīdzības piešķiršanas kārtību nosaka normatīvie akti. Iedzīvotājiem pašiem ir jāiesaistās, noslēdzot vienošanos, ir jāpilda līdzdarbības pienākumi. Darbspējīgai personai ir jābūt reģistrētam bezdarbniekos, ir jāuzrāda visi ienākumi un ģimenei nedrīkst būt vairāk par vienu automobili, ir jāļauj apsekot dzīvesvietu lēmuma pieņemšanai, ir jāpieprasa uztur līdzekļi par bērnu no bērna vecāka, kurš nepiedalās bērna audzināšanā un finansiāli neatbalsta, ir jāiesniedz konta izdrukas, garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsta saņēmējiem ir jāpiedalās divpadsmit stundas nedēļā darba prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgušanas pasākumos, ko daudzi neizprot, uzskatot, ka tas ir darbs, — atnāk un prasa 12 stundu darbu.

Sociālajam dienestam bieži vien pārmet — ko tik mēs negribot un neprasot?! Jā, Sociālais dienests prasa atbilstoši normatīvajiem aktiem, jo citādi nemaz nedrīkstam rīkoties! Tieši to no mums prasa Labklājības ministrija, Valsts kontrole, bet mēs — no klientiem. Valsts ir paredzējusi, ka ikvienam ir jāiesaistās savas sociālā stāvokļa uzlabošanā, aktīvi līdzdarbojoties. *Sagatavoja Alnis Auziņš*

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Aktīvie un ieinteresētie ir!

24. VIII Dundagas novada atbalsta biedrības īstenotajā projektā *Sadarbojies radoši, rīkojies — tu varēsi!* notika Novada iedzīvotāju ideju darbnīca.

Jaunieši kopā ar citiem novada iedzīvotājiem aplūkoja dažādus jautājumus, soli pa solim meklējot risinājumus un iespējas, kā uzlabot dzīves kvalitāti Dundagas novadā.

Sadalījušies 5 grupās, iedzīvotāji vispirms lūkoja noteikt trīs lietas, kas patīk, un trīs, kas nepatīk, iegūstot konkrētas atbildes. **Patīk:** apgaismota Dundaga, saposta apkārtnē, *Mazās skolas* stadions un skolas izremontētās telpas, tīrā vide un daba, aktīvie pensionāri, jauniešu darbošanās (īpaši dejotāji), Kolkasrags, Dundagas pils un tās apkārtnē, jaunā estrāde, Dundagas vidusskola, Dundagas futbolisti. **Nepatīk:** par maz *guļošo policistu* Dun-

dagā, joprojām nav bērnu rotaļu laukuma un sporta zāles, nesakopts Dundagas dīķis, iedzīvotāju ievērojama pasivitāte, Dundaga nav apzaļumota, jaunās estrādes nepilnības, Dundagas Jauniešu centra (Brīvā laika pavadīšanas centra. — *Red.*) neaktīvā darbība.

Balsojot dalībnieki noteica piecas lielākās problēmas un nepilnības, kurām risinājums jārod pēc iespējas ātrāk, un tās ir: bērnu rotaļu laukums, sporta zāle, Jauniešu centrs, iedzīvotāju pasivitāte, Dundagas apzaļumošana.

Katra grupa izstrādāja konkrētus priekšlikumus problēmas risinājumam, un pats nozī-

mīgākais, ka viņi paši arī ir gatavi iesaistīties — meklēt finansējumu, rakstīt projektus, uzrunāt vietējos uzņēmējus, pašvaldību, darīt un izdarīt visu līdz galam.

Piemēram, Jauniešu centra *atdzīvināšanas* plāns vispirms paredz atrast jauniešu līderi — brīvprātīgo, kurš darbosies kopā ar jauniešiem, meklēs sabiedrotos, rīkos dažādas radošas aktivitātes un darbnīcas, sadraudzības vakarus, kā arī jauniešu mājai noteikti ir jāatrod piemērots nosaukums.

Savukārt, lai mazinātu iedzīvotāju pasivitāti novadā, rīcības plāns paredz vispirms uzrunāt māju vecākos, uzrunāt katru mājas iedzīvotāju individuāli, rīkot tikšanās ar māju iedzīvotājiem, īstenot kopīgu darbošanos un atpūtu, vajadzības gadījumā piesaistot ziedojumus.

Spriežot par sporta zāles trūkumu Dundagā, diskusijās radās risinājums — izdevās atrast telpu, kurā varētu iekārtot tik ilgi loloto sporta zāli. Tagad vien vajag aktīvus jauniešus — līderus, kuri būs gatavi darīt, meklēs

darbīgas rokas un iespējas, lai īstenotu savu sapni.

Ar ko šī reize atšķirās no citām līdzīgām tikšanās reizēm? Atšķirīgais bija, jo dalībnieki meklēja ļoti konkrētas atbildes un risinājumus problēmām, pat uzrakstot konkrētu cilvēku vārdus un uzvārdus, kuri būtu gatavi darboties. Un tas ir ļoti daudz, šoreiz — pavisam noteikti daudz.

Lai gan iedzīvotāju pasivitāte ir vērojama ne vien Dundagā, bet arī citos novados, ir cilvēki, kuri nav vienaldzīgi un ir gatavi uzņemties atbildību, meklēt risinājumus un aktīvi darboties, lai mums visiem būtu labāk un mēs gribētu dzīvot tieši šeit — Dundagas novadā.

Kāda gudra formula vēsta, ka vajag 1 cilvēku uz 1000 iedzīvotājiem, lai lietas mainītos. Nešaubīgi Dundagā aktīvistu ir vairāk, un tas priecē.

Tamāra Kaudze,
Dundagas novada atbalsta biedrības vadītāja

Ziemeļkurzemnieki ciemos pie dienvidkurzemniekiem

Piedāvājam stāstījumu par vietējās partnerības sadarbību un pieredzes apmaiņu.

Lai sekmīgāk sagatavotu nākamā perioda stratēģiju, kura būs par pamatu finansējuma sadalei, biedrības *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* valdes locekļi un iespējamie projektu īstenotāji brauca ciemos pie saviem kolēģiem Dienvidkurzemē — Liepājas rajona partnerības.

Nākamā periodā daudz lielāks atbalsts ir paredzēts uzņēmējdarbības attīstībai, tāpēc mūsu interesi vairāk saistīja tieši uzņēmēju īstenotie projekti. Vēlējāmies iepazīt arī jauniešu rosinātos un īstenotos projektus.

Redzējām ļoti daudz labvēlīgi noskaņotus un darbīgus ļaudis, kas sekmīgi īstenojuši savas ieceres un cerīgi skatās nākotnē.

Vispirms iepazīnām Durbes ezera apsaimniekošanas problēmas un jau rastos risinājumus, kā veiksmīgi sadzīvot dabai, uzņēmējdarbībai un cilvēku vēlmei pēc kvalitatīvas atpūtas. Aplūkojām biedrības *Sabiedriskā vides pārvalde DURBE* izveidoto Durbes ezera istabu.

Mūs iepriecēja mājažotāju uzņēmums SIA *EVI&JO*, kurā ražo augļu, ogu, dārzeņu konservus un mājas vīnus. Pārlicinājāmies, ka ražot konservus ir iespējams ļoti vienkāršās pielāgotās telpās. Šai vietējai produkcijai ir izveidota sava preču zīme *Durbes veltes*. Vienīgās e-vielas, kuras pievieno šiem konserviem, ir etiķis, citronskābe un pektīns.

Biedrībā *Jura stalli* redzējām, ka arī laba virtuve ierīkojama lauku šķūnītī. Šeit var pakāpelēt un pārbaudīt savu drosmi un izveicību gaisa atrakciju trasē *Spārnotais zirgs*, mazākiem bērniem brīvi pieejama *Vienradža trase*, pēc tam var ieturēt no vietējiem produktiem gatavotu gardu maltīti.

Braucienā iepazīnām Grobiņas jauniešu izveidoto un uzturēto aktīvā tūrisma centru — Kuršu vikingu apmetni. Biedrību — tūrisma klubu *Oga* — dibinājuši 18 jaunieši, kuri aktīvi darbojas joprojām un piedāvā interesentiem uzzināt seno Grobiņas vēstures stāstu.

Nīcā mūs sagaidīja vietējais zvejnieks un viesu mājas īpašnieks. Tad, kad jūrā iestājas miers, tūrisma laukā ir daudz darba, un to visu ir iespējams veiksmīgi apvienot. Viņam izdodas attīstīt tūrisma piedāvājumu, padarot to saistošāku gan vietējiem iedzīvotājiem, gan arī ceļotājiem.

Brauciena nobeigumā Pāvilostā mūs jauki sagaidīja viesu nams *Āķgals*. Lai gan tas nesenā pagātnē piedzīvojis ugunsgrēku, nams ir atjaunots un viesu iecienīts. Šeit ir iespējams nobaudīt gardu vietējo zivi. Tie, kas ir noķēruši kādu zivi jūrā vai Sakas upē, var to šeit arī nokūpināt.

Biedrība *Pāvilostas laivas* piedāvā izbraucienus jūrā ar laivu vai jahtu. Vērojot saulrietu jūrā no jahtas klāja, piedzīvojam brīnišķīgu pieredzes brauciena noslēgumu.

Braucot atpakaļ uz ziemeļu pusi, pārrunājām iespaidus un to, ko no redzētā varētu paņemt sev, savam novadam, pagastam, ciemam.

Lūk, dažas brauciena dalībnieku atziņas!
Ilze Šteine: — Apgūstot Liepājas rajona partnerības pieredzi, viens no interesantākajiem objektiem, kura ideja būtu piemērojama arī piekrastes teritorijai, ir Durbes ezera istaba, ko īstenojusi biedrība *Liepājas rajona partnerība*. Istaba ir iekārtota kā ekspozīcija pagasta pārvaldes ēkā. Durbes ezera istabā ra-

Biedrība *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* veiksmīgi aizvada pēdējos *LEADER* pieejas pasākumus no Eiropas Lauku attīstības un Zivsaimniecības fonda programmām 2007.–2013. gadam. Biedrības teritorijā, kurā iekļaujas Dundagas novada Dundagas un Kolkas pagasts, Talsu novada Lubes, Īves un Valdgales pagasts un Ventspils novada Ance, Popes, Puzes, Tārgales, Ugāles un Usmas pagasts, pavisam īstenoti 108 vietējās iniciatīvas projekti — no Lauku attīstības fonda 86 projekti, piesaistot 544 959,03 € Eiropas Savienības finansējumu, un no Ziv-

saimniecības fonda īstenoti 22 projekti ar 291 230,18 € finansējumu.

Biedrība *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* konkursa kārtā ir ieguvusi tiesības arī nākamajā projektu finansēšanas periodā 2014.–2020. gadam rīkot *LEADER* pieejas projektu konkursus Ziemeļkurzemes teritorijā, un pašreizējā biedrības kā vietējās rīcības grupas teritorijā būs pieejami 1 390189,43 € no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un 1 016 680,06 € no Eiropas Jūras Zivsaimniecības fonda.

vadā ir ar idejām un pozitīvu skatījumu bagāti cilvēki.

Visās pieredzes brauciena vietās, kuras apmeklējām, uztvērām vietējo ļaužu labvēlī-

• Jura stallu ēdināšanas vieta.

Autores foto

dīta patiesā dabas sajūta — tu it kā esi ezera dzīlēs. Ezera istabā izmantoti dažādi uzskates materiāli. Ir stilizētas lielizmēra grāmatas, mozaīkmiklas (*puzles*), vitrīna ar zivju mulāžām, herbārijs, kas atspoguļo Durbes ezeru kā šķērsgrizumā. Mikroskopā var pētīt no ezera atnestos augus un dzīvās būtnes, ar sugu noteicēja palīdzību noteikt, kas īsti ir redzēts. Skārienjutīgais ekrāns ļauj uzzināt par ezera attīstības stadijām, zivīm, augiem. Istabu iecienījuši tūristi un citi interesenti, bet tā ir ideāla vieta un mācību materiāls skolēniem — aizraujošām bioloģijas un ģeogrāfijas mācību stundām.

Jāpiemin tūrisma klubs *Oga* Grobiņā, ko dibinājuši jaunieši kā sabiedrisko organizāciju. Klubs piedāvā tādu iespaidīgu piedzīvojumu kā tūrisma šaušanu ar loku un interesantu laivu braucienu ar kuršu vikingu liellaivu, tā iepazīstot vareno Seeburgu un *Vikingu laika pieminekļus un vietas*. Biedrība ir īstenojusi šos un vēl citus projektus. Citādā izpildījumā kaut ko līdzīgu varētu iespēt kāda no mūsu jauniešu organizācijām. Arī mūsu no-

go noskaņojumu un radošumu. Katrs objekts ir pieminēšanas vērts.

Lai gūtā pieredze pārtop piepildītās iecerēs arī pie mums!

Zinta Eizenberga: — Iepazīstoties, kā biedrība *Sabiedriskā vides pārvalde DURBE* sadarbībā ar pašvaldību apsaimnieko Durbes ezeru, radās doma, ka arī Dundagas novadā kāda darboties gribošā biedrība varētu Pēc apsaimniekot Baložezera, tā veicinot tūrisma attīstību, uzlabojot vietas ekoloģisko stāvokli, atjaunojot zivju mazuļu krājumu, labiekārtojot publiskās piekļuves, padomājot par atpūtu ģimenēm ar bērniem pie ezera. Pašvaldība varētu uzlabot ceļu infrastruktūru un stāvlaukumu piekrastē.

Dina Ludevika: — Ļoti gribētu arī mūsu pusē, Dundagā, vai tās apkārtnē kādu bērniem un ģimenēm ar bērniem piemērotu atpūtas vietu. Tajā varētu būt gan gaisa trases, gan izziņošas un veiklību attīstošas nodarbes. Ja kādam uzņēmējam vai sabiedriski aktīvam vietējam jaunietim ir interese ko tādu uzsākt, iesaku aizbraukt apskatīties, kā

to dara biedrībā *Jura stalli* vai Nīcas viesu mājā, kā arī atpūtas laukumā pie jūras.

Reinis Pižīks: — Noteikti vajadzētu vairāk izmantot mūsu jūras piekrasti, lai tajā gan vietējie iedzīvotāji, gan tālāki viesi varētu labi atpūsties un arī uz vietas nobaudīt garšīgu maltīti. Vietējo zvejnieku zivis vajadzētu piedāvāt ne tikai līdzīgam ņemšanai, bet arī, īpaši pagatavotas, baudīšanai pie balti klāta galda, skatot saulrietu jūrā. Kāds skeptiķis uzreiz iebildīs, ka tas atmaksātos tikai divus mēnešus gadā, bet Dienvidkurzemē tas notiek, lai gan vasara ir tikpat gara, cik pie mums! Vēl mani saistīja doma par bērnu vasaras nometņu rīkošanu. Liepājnieki labprāt savus bērnus vīzina uz Grobiņas *Jura stalliem*. Vai Ance ir daudz tālāk no Ventspils kā Grobiņa no Liepājas?

Kristīne Savicka: — Brauciens man ļoti patika no sākuma līdz beigām. Brīnišķīgi un gaiši cilvēki ar lielu patriotismu un vēlmi dzīvot labāk! Daudz pavadījām laiku uz ūdens, tāpēc man patika idejas, kādas īsteno, lai uzlabotu gan ūdenstilpju tīrību, gan cilvēku aktīvu darbošanos tajās. Dundagā beidzot varētu iztīrīt dīķi un tā apkārtni, pēc tam to labiekārtot, ierīkojot kādu peldvietu un vēl dažādas piekļuves vietas. Vēlāk jau varētu pievienot citas aktīvās atpūtas iespējas, kā laivas, kajakas, ūdens dēļus u.tml. Izmantot visas ūdens iespējas! Viss būtu viegli organizējams, sezonas darbos iesaistot jauniešus.

Gunārs Laicāns: — Mani interesēja sadarbība starp partnerību un pašvaldībām. Liepājas pusē guvu apliecinājumu ļoti labai sadarbībai ar pašvaldību, jo tās ir papildu investīcijas gan uzņēmējiem, gan vietējai sabiedrībai kopumā. Pāvilostā to apliecināja arī pašvaldības vadītājs Uldis Kristapsons. Arī no visiem aplūkoto projektu īstenotājiem saņēmām pozitīvu vērtējumu pašvaldības ieinteresētībai un atbalstam gan zemju, gan arī pašvaldības telpu izmantošanā.

Arī mums vēl ir vairāk jādod pozitīva attieksme vietējo aktīvistu ierosmēm, tad nākotnē varēsim redzēt sakārtotu un labiekārtotu Baložezera, Dundagas dīķi un jūras piekrasti.

Gunta Abaja,
biedrības Ziemeļkurzemes biznesa asociācija koordinatore

Sarauj!

Novada Sporta dienā

15. VIII Mazās skolas stadionā norisinājās novada domes un Sporta konsultatīvās padomes rīkotā sporta diena *Dundaga sporto 2015*. Spraiģā cīņā ar puspunkta starpību uzvarēja 13. bloks, aiz sevis atstājot pagājušā gada čempionus 9. b un draugi, kas pērn gan saucās 8. b un draugi, bet trešajā vietā ierindojās Susuri, no kuriem arī par nieka puspunktu atpalika Vāveres un rieksti. Tālākās vietas olimpiskajā ieskaitē ieņēma Dundagas meži un Timburi AJ.

• Līkmo uzvarētāji — 13. bloks (kapteinis Klāvs Cirvelis).

Tradicionālie sporta svētki sākas ar novada domes priekšsēdētāja vietnieces Andras Grīvānes uzrunu un Sporta konsultatīvās padomes vadītāja Alda Felta ievadvārdiem. Kā saka A. Grīvāne, par makšķerniekiem mēdzot teikt, ka ne jau zivju dēļ viņi ejot uz upi. Kādēļ uz stadionu dodas sportisti? Pamatojums katram savs, bet, ja aptaujātu pilnīgi visus, tad droši vien iegūtu atbildes: patīk, azarta alkas, gribas pārspēt citus un pašam sevi, svarīgi būt kopā.

Pirms cīņām visus klātesošos ar sportisku deju iepriecina karsējmeitenes, pateicībā saņemot ne vien aplausus, bet no A. Felta rokam arī «nacionālo augli» — arbūzu.

Tad A. Felts mazā atmiņas pārbaudes spēlē liek atcerēties, kura komanda uzvarējusi pērn. Jā, tā bija 8. b un draugi, kas tagad pārtapusi par 9. b un draugi, un var tikai minēt, kā šo komandu sauks pēc četriem gadiem. Varbūt *Zaļie gurķiši*? Tās pārstāvjiem arī uztic goda pienākumu uzvilkt mastā sacensību karogu.

• Šaujot pa piramidām, bērnu dienu iemaņas un mednieka prasmes lūko apvienot Jānis Naglis no Susuru komandas.

Aprunājos ar vienmēr sportisko Viktoru Fesenko no Vāveru un riekstu komandas, ko pazīstam ne vien kā spārīgu futbolistu, bet arī cilvēku, kas atbalsta dažādus novada pasākumus, ierodoties ar visu ģimeni. Arī šoreiz līdzī ir abi dēli, taisnība, pēc nolikuma gan drīkst piedalīties tikai jaunākais, Matīss, kam vēl nav 10 gadu. Aleksim nekas cits ne-

atliek kā paaugties! Šajā komandā iesaistījies arī pazīstamais spēkavīrs Edmunds Kēnigvalds, kas, vaicāts, kā apmierina sacensību programma, spriež, ka vēl derētu kaut kas smagāks — svaru stieņa spiešana. Vai virves vilkšana. Viktors ar prieku rāda šim pasākumam par godu tapušo nozīmīti, kurā, izmantojot Ainara Gaida radīto logotipu, būtībā mūsu novada aprises, var iestrādāt jebkuru tēmu, un šoreiz tā ir sports. Vēl Fesenko ģimenes galva piemetina, ka, protams, gribētos redzēt arī kādu Kolkas pārstāvi.

Tam piekrit deputāte Andra, uzsverot, ka jāņem priekšzīme no kultūras jomas, kurā Dundagas un Kolkas pagasts lieliski sadarbojas jau no apvienošanas pirmsākumiem. Tā ir, kultūras dzīvē abi pagasti ir «vienojušies kopīgā dziesmā», sporta laukā no tā jāņem priekšzīme. Galu galā Sporta dienas nolikums sākas ar vārdiem, ka tā mērķis ir veselīgi un saturīgi pavadīt laiku, saliedēt (te droši vien nav domāts lietus) novada iedzīvotājus. Tāpat zinām, ka sporto jau vēl arī citos

ciemos, ne tikai Dundagā un Kolkā... Abi ar Andru arī spriežam, ka nebūtu slikti, ja pašvaldības darbinieki piedalītos ar savu komandu. Tā ir laba iespēja tuvināties ļaudīm, pamudināt piedalīties vēl kādus, turklāt pašvaldības komanda agrāk Sporta dienā ir sacentusies.

Protams, žēl, ka dažādu iemeslu dēļ nepie-

dalās vairākas spēcīgas komandas. Tā pirms trim gadiem ļoti sekmīgi cīnījās gan Nevejas ciema izlase, gan Dundagas luterāņi, kas savu moto *Pēdējie būs pirmie* īstenoja ļoti burtiski, jo uzvarēja. Savukārt mūsu piensaimnieku sportiskā saime, šķiet, līdz šim bijusi neiztrūkstoša šo sacensību dalībniece. Diemžēl arī viņu šoreiz nav, un, kā skaidro viņu līderis Guntis Pirvits, visa viņa komanda ir ļoti aizņemta tiešajos pienākumos. Pats Guntis gan tomēr nav ieradies tikai pavērot vien un bilst, ka varbūt iekļaušoties kādās senioru rindās. Vēlāk Guntis redzams 13. bloka komandā, un šī izvēle izrādās pareiza — tie ir nākamie uzvarētāji.

Rosīgu sastopu arī Saimnieciskā dienesta vadītāju Andri Kojro sportiskā Pumas kreklīnā. No kādas vienības? Andris atsmēj, ka piedaloties individuāli — kļiņģera mešanā. Vēlāk gan izrādās, ka vējā neesmu īsti saklausījis, un Andris ir teicis «kļiņģera pievešanā». Bet varētu būt arī kļiņģera mešana — viens met, otrs noķer un apēd.

Taču arī šīs dienas sporta veidi ir ar savu knifu. Pat tāda šķietami vienkārša nodarbe kā kartupeļu mizošana uz laiku — gan ārpus oficiālās ieskaite — nav nekāda joka lieka. Sākums mazliet ievēlās, un A. Felts mikrofonā mudina dalībnieces nekavēties, jo citādi laikā netikt pie sportiskās zupas! Jā, te sportiskais princips apvienojas ar lietderību. Vispirms dalībnieces izmēģina un izbrāķē modīgos mizotājriņķus un pieprasa tradicionālos naziņšus. Šajā sacīkstē svarīgs ir ātrums, taču tiesneši arī raugās, lai nomizotais rācenis būtu apaļš un, galvenais, lai viss bumbulis neaizietu mizās. Pretējā gadījumā atkal zupai nekas netiktu.

Vienmēr, lai kāds bijis sacensību nosaukums un nolikums, piedalījies Dundagas mežu komanda, un viņi ir arī šoreiz! Ieraugu, ka tās līderis un iedvesmotājs Nauris Freimuts pāri sētai ceļ tādas kā kokakolas pudeles un pavaicāju, vai viņš nebaidās, ja vēlāk varētu būt dopinga pārbaude. Nauris izliekas mani nesaprotam un sarunu nogriež uz citu pusi. Labi, esmu ar mieru tādām pavērsienam: kādi ir iespaidi, ko varētu uzlabot, kas, galu galā Dundagas mežniekiem liek gadu no gada piedalīties? Atbilde ir tāda, ko no Naura jau dažkārt esmu dzirdējis, spriežot par saimnieciskām norisēm un dzīvi vispār mūsu novadā. Kā lai nepiedalās?! Ja nepiedalīsimies mēs un vēl kādi, tad kāda dzīvība te būs? Ar Nauri vienisprātis ir arī viņa kolektīvs. Vēl Nauris teic, ka ir svarīgi domāt, lai līdztekus Dundagā allaž populārajam volejbolam šādās reizēs pilsoņtiesības iegūtu arī kādas netradicionālas disciplīnas. Tā viņš savulaik rīkotājiem ierosinājis dvieļbolu, kas pērn iepilnījies atzinību un ko varētu dēvēt par volejbola mazo brāli. Arī uz priekšdienām jādomā, kā šādās reizēs apvienot nopietnos sporta veidus ar asprātīgiem un ne-

• Karogu mastā velk iepriekšējā gada uzvarētāju — toreizējo 8. b un draugi — pārstāvji Māra Sila, Alekssis Dēvits un Elza Klēvere.

ierastākiem.

Bet kā veicies atsevišķos sporta veidos, kādu bija pavisam 13?

Makšķerēšana. 1. vietā 13. bloks; 2. v. Vāveres un rieksti; 3. v. Susuri. **Volejbols sievietēm.** 1. v. 9. b un draugi; 2. v. Vāveres un rieksti; 3. v. 13. bloks. **Volejbols vīriešiem.** 1. v. 9. b un draugi; 2. v. 13. bloks; 3. v. Susuri. **Metieni mērķī.** 1. v. 9. b un draugi; 2. v. 13. bloks; 3. v. Timburi AJ. **Tāllēkšana no vietas.** 1. v. 13. bloks; 2. v. 9. b un draugi; 3. v. Susuri. **Krāsu spēle.** 1. v. Susuri; 2. v. 13. bloks; 3. v. 9. b un draugi. **Futbols.** 1. v. Susuri; 2. v. Vāveres un rieksti; 3. v. Timburi AJ. **Veiklības stafete.** 1. v. Susuri; 2. v. 13. bloks; 3. v. Dundagas meži. **Basketbola metieni.** 1. v. Susuri; 2. v. 9. b un draugi; 3.–4. v. 13. bloks un Dundagas meži. **Tautasbumba.** 1. v. 9. b un draugi; 2. v. Vāveres un rieksti; 3. v. Susuri. **Piramīdu šaušana.** 1.–2. v. 13. bloks un Vāveres un rieksti; 3. v. 9. b un draugi. **Sadarbība.** 1. v. Vāveres un rieksti; 2. v. 9. b un draugi; 3. v. Susuri. **Šķēpa mešana.** 1. v. 13. bloks; 2. v. Vāveres un rieksti; 3. v. Timburi AJ.

Paldies par atbalstu novada domei, sporta dienas sagatavotājiem un īstenotājiem: Aldim Feltam, Arvim Heniņam, Sandrai Koko-revičai un Gundega Lapiņai, kā arī viņu palīgiem sacensību dienā — tiesnešiem Vēsmai Frišēnfeldei, Birutai Kinčiusai, Marikai Laba-revičai un Saimnieciskā dienesta vadītājam Andrim Kojro. Tāpat pateicība kopzupas virējām Baibai un Lindai Pavlovskām un Elgai Kalnējai, savukārt par balvām — mūsu pašu piensaimniekiem un a/s Latvijas valsts meži!

Alnis Auziņš

Foto no Gundegas Lapiņas albuma

Sporta diena Vīdalē

8. VIII Vīdalē sportoja. Karstajā, bet lietainajā dienā piedalījās vairāk nekā 40 dalībnieku, no tiem 18 bērni — vietējie un arī pie vecvecākiem ciemos atbraukušie.

Pieaugušie spēlēja «volejbolu lietū» — tā atbilstoši laikapstākļiem varēja nosaukt šo spēli. Šautriņas meta gan pieaugušie, gan bērni. Kas gribēja, tas varēja «pāriet purvu» ar aizsietām acīm (sk. foto 12. lpp.). Bija jautri dalībniekiem un skatītājiem. Bērni kopā ar vecākiem maldījās labirinta līkločos, meklēja un vāca attēlos redzamo augu lapas un ziedus, meta bumbiņas šūpolēs iekārtajos riņķos, leca ar lecamauklu, meta mērķī riņķus.

Lietus dēļ pieaugušajiem izpalika basketbola soda metieni un vēl citas nodarbes. Bērni zālē spēlēja boulingu, aklo vācēju, šokolādes ēšanu, knaģu meklēšanu, kā arī latviešiem ierasto novusu.

Balvu par piedalīšanos — krūzi ar Vīdales skolas attēlu un atbilstošu sporta dienas uzrakstu — saņēma visi sparīgākie dalībnieki. Paldies novada pašvaldībai par atbalstu un visiem par piedalīšanos! Uz tikšanos nākamgad!

Santa Nagla

Kustību prieks

Ģirts Treinovskis ir vispusīgs jauniešs, daudz lasījis, piedalījies TV spēlē *Gudrs, vēl gudrāks*. Šoreiz sarunas pamattēma gan ir cita — ielu vingrošana. Ģirts ir no Dāvja Vērdiņa grupas, viens no puīšiem, kas pēdējos gados nopietni aizrāvēs ar šo sporta veidu.

- **Kā tu pievērsies ielu vingrošanai?**
- Pirms diviem vai trim gadiem Dāvis Vērdiņš atgriezās no Ogres Dundagā un iepazīstināja vietējos ar šo sporta veidu. Atceros, ka skolā rādīja paraugdemonstrējumus un aicināja pievienoties visus, kas vēlas. Es tieši tad domāju, ko darīt brīvajā laikā, ko sportot.
- **No malas tas liekas viegli un pašsaprotami... Tomēr cik viegli tas nāca?**
- Tas prasa pacietību. Sākumā grūtākais bija tas, ka ierodieties redzēju — citi jau kaut ko prot, bet es vēl neko.
- **Vai ielu vingrošana nav bīstama?**
- Savā ziņā bīstami ir viss, kurā sporta veidā nevar gadīties traumas? Treniņus uzsākot, vecāki parakstās. Pirmo pusgadu iesācēji velta vispārējai fiziskajai sagatavotībai, tikai pēc tam sāk mēģināt izpildīt trikus. Tad pakāpeniski lūko apgūt kaut ko sarežģītāku. Tas ir liels pamudinājums — apgūsti kaut ko vienkāršāku, un tas jau liek darboties tālāk. Savā ziņā sākumā jāiegulda visvairāk laika un spēka. Tagad pēc trikiem es nemaz tik ļoti netiecos.
- **Kā veicās citiem, ar kuriem kopā iesāki?**
- Tad ieradās daudzi, arī mazāki par mani. Man tad bija 13–14 gadi. Kādam apnika, vairāki saprata, ka tas nav viņiem domāts. Tie, kas palika, šajos gados sasnieguši apmēram vienādu līmeni. Pašlaik intensīvi nodarbojamies kādi septiņi astoņi. Jaunākajam ielu vingrotājam ir 13 gadi, vecākajam, Edmundam Kēnigsvaldam, ir 66. Pārsvārā jau tas saista jauniešus, bet gaidām ikvienu!

- **Kur trenējaties?**
- Vasarā Mazās skolas stadionā, ziemā — vidusskolas zālē, izmantojot pārvietojamo stieni. Tagad mums ir projektā iegūtas jaunas iekārtas, bet pārvietojamo stieni izmantojām, uzstājoties Čehijā. Paldies pašvaldībai par atbalstu!
- **Čehijā jūs ļoti silti uzņēma.**
- Fenomenāli! Publika iemīlēja mūs, un mēs — publiku. Čehi kaut ko tādu redzēja pirmoreiz, un pat vienkāršākais triks viņus

- sajūsmināja. Protams, tas mūs iepriecināja.
- **Bet ar zvaigžņu slimību nenaslimāt?**
- Nē, nē, tas tikai sagādāja priecīgus brīžus.
- **Kas ielu vingrošanā notiek Latvijas mērogā? Kā sacenšaties, vai ir kāds dalījums**

Labu vispārējo fizisko sagatavotību?

- Improvizācijas spējas. Ja sacensībās, paraugdemonstrējumos kaut kas nesanāk, uzreiz jādomā, kā to izlabot, un te uzstāšanās publikas priekšā atšķiras no treniņiem. Pamazām arī radinos nebaidīties no skatītājiem. Varu salīdzināt, jo, spēlējot sitamos instrumentus, esmu no uztraukuma trīcējis pa visām vīlēm. Tagad jau ir tā — jo vairāk uzstājos ar vingrojumu priekšnesumiem, jo mazāk baidos.
- **Tev ir 16 gadi, un tu esi izlēmis turpināt mācības Dundagas vidusskolā. Kas noteica tavu izvēli?**
- Nebiju īsti skaidrībā, par ko gribētu kļūt. Sapratu, ka labāk palikt tepat un atvēlēt trīs gadus domāšanai.
- **Kas tevi vairāk interesē?**
- Ļoti patīk galdniecība. Piemēram, ar lielu prieku uz svētkiem uztaisu kādu nēcīņu un uzdāvinu to radiniekiem.
- **Vai mājturība tev palīdzējusi attīstīt vajadzīgās iemaņas?**
- Patika raisījās kaut kā pati no sevis, bet arī skolotājs Laimonis Ulmanis to palielināja.
- **Kā tu raugies uz pulciņu iespējām? Mums ir visai daudz ar sporta un kultūras ievirzi. Vai nepietrūkst tehnikās jaunrades?**
- No vienas puses, laikam pietrūkst. Bērniem vajag brīvā laika nodarbības, un, ja nesanāk vai apņķ vienā jomā, ir labi, ja ir vēl citas iespējas. No otras puses, ja būtu vēl daudz citu piedāvājumu, tad dažs labs varbūt mētātos.
- **Bet tev pašam nepietrūks, ko darīt, lai gan mūzikas skolu esi beidzis?**
- Noteikti ne! Ir skola, treniņi. Garlaicībai nav vietas!

Alnis Auziņš, autora foto

«Mīlestība ir uguns smalkajā pasaulē»

Šādus vārdus sacīja māksliniece Rita Lele 29. VIII augusta pievakarē liedagā pie Kolkas tautas nama, kad skrējieni *Sirdspuksti jūrai* jau bija beidzies, bet uguns skulptūras vēl nebija iedegušās. *Senās uguns nakts*, ko mūsu novadā svinēja ceturto reizi, pulcēja ap 60 skrējēju un vairākus simtus atbalstītāju un līdzjutēju Kolkas ciemā. Ar katru gadu pasākumu apmeklē aizvien vairāk ļaužu, jo laikam jau tas uzrunā sirdi un dvēseli, savukārt jūra emocijas pastiprina un rada īpašu noskaņu.

Šis atkal ir notikums, kas skaisti un dabiski vieno ļaudis. Skrējieni sākas Dundagas pagastā simboliski pie novada zīmes, tālāk virzās cauri Dundagai, Nevejai un Mazirbei uz Kolku. Norisē iesaistās dalībnieki no visa novada, skriet gribētāji laikus pieteikušies Smaidai Šnikvaldei un Aigai Ūdrei, par kultūras jomu gādā gan dundadznieces Smaida un Ruta Bērziņa, gan kolcinieki Aldis Pinkens, Inora Sproģe un Dzintra Tauniņa. Izstāde Kolkas tautas nama kafejnīcā ir labs sākumpunkts, gaidot skrējējus lāpnešus no raga gala. Tematiski Vaides mākslinieču Maijas Ģermanes, Ritas Leles un Gitas Šmites

darbus vieno apcerīgums, klusā daba, bet izcelt gribas brīnišķīgo ideju R. Leles gleznu *Mīlestības skolotājs* ievietot telpas padziļinājumā, tā tiešā un pārnēstā nozīmē radot papildu dimensiju, altāra sajūtu. Un kāda jauka sakritība, pēc dažām minūtēm šķērsojot kāpu, pirmais, kas paveras skatienam, ir «vēl viena klusā daba» — milzu Mēness virs jūras, dāvana visiem, kas ieradusies. Pludmale ir cilvēku pilna. Daudzi ir atsaukušies aicinājumam iedegties par vienotību Baltijas jūras krastā, par piederību savai tautai un novadam, ar uguns liesmām atgādinot

sev un citiem, ka vienotāja jūra ir arī sargājama. Atskrien izturīgākie skrējiena dalībnieki, kā Pirvitu ģimene, Vilnis Iesalnieks, Ģirts Treinovskis un vēl daudzi citi. Liedagā ar lāpām rokās ugunīgus rakstus izvij *Sensus* dejotājas no Dundagas, pēc tam dzied Dunda-

un pēdējā valsts. Te viss esot brīnišķīgi! Apmetušies Dženetas Marinskas kempingā un šeit atnākuši baudīt pēdējo vakaru. Līdz šim īstu patriotisma savīlņojumu esmu jutis dažreiz ārzemēs, kad pēkšņi ir jāpārstāv sava valsts. Tagad ko līdzīgu jūtu tepat Dzimte-

• *Edgara Kārklevalka (no labās) mazdēls Kristians dūšīgi pievarēja pusotru kilometru.*

Visvalža Biezbārža foto

gas pagasta jauktais koris. Inora ar tautas dziesmas rindām piemin mūsu tautai tik nozīmīgo Sauli, bet Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis skaita stipros vārdus, ko atkārtoti visi pārējie, — vārdus, kas atgādina mūsu sūtību, mūsu patību, mūsu vēsturi un aicina būt nelokāmiem nākotnē. Īpašu pateicību saņem skrējiena jaunākais un vecākais dalībnieks. Jaunākais ir trīsgadnieks Rafaels Dambergs, kas pēc dižā veikuma ir acīm redzami noguris un apmulsis, bet cienījamākā skrējēja gods gan pēc statusa, gan vecuma tiek novada vadītājam Gunāram Laicānam. Blakus man nostājušies divi jaunieši no Šveices. Raugu viņiem vienkārši izstāstīt notiekošo, reizē izvaicājot pašus. Viņi ar divriteniem apceļo Eiropu, un Latvija ir sestā

nē, — kad ciemiņiem jāskaidro notiekošais, kad mūsu acu priekšā iegaismojas liels ugunskurs un nedaudz vēlāk arī Jāņa Kovaļčuka veidotās ugunsskulptūras, kad noslēgumā dziedam kopā *Pūt, vējiņi!*. Tās sajūtas nevienam ārzemniekam izstāstīt nevar, bet viņu klātbūtnē es pats vairāk jutos latvietis. Pēc tam ir Andra Ērgļa un Jāņa Strazda koncerts pie tautas nama — tiešām kupli apmeklēts. Var tikai apbrīnot, kā Aldis pratis izmantot tehniskās iespējas, radot arī gaismas tēlus. Un tad jau bija pienākusi kārtai arī ballei. Paldies visiem par sagādātajiem svētkiem!

Alnis Auziņš

• *Vienmēr tiecieties uz augšu! Tā rosina Sensus dejotājas Kolkas liedagā.*

Visvalža Biezbārža foto

Līvu laiks • Līvõ āiga

Pēdējais laiks aiz pēdējā laika Perri āiga perīz āiga tagān

Ar Baibu Šuvčāni tikos dažas nedēļas pirms jaunās grāmatas *Sauc par Vaidi mūsu ciemu* atvēršanas.

— Pēc Kolkas ciemam veltītās grāmatas tev vaicāju — vai tu jau zini, ko darīsi tālāk. Bet kā radās šīs grāmatas ideja, kā tā nobrieda un konkretizējās?

— To var saukt par interesantu nejaušību. Kāds jau augšā to visu kārtot... Pēc *Lībiešu krasta stāstiem* tiešu ideju turpmākajam nebija, bet tad man atsūtīja domu.

Mani uzrunāja Inese Ūdre, sakot, ka viņas radniece Aina Lukstiņa zina daudz stāstu par Vaides ciemu. Vēl par grāmatu neiedomājos, bet Lukstiņas stāstus gribēju pierakstīt. Tad arī notika *klikšķis* — kāpēc nevarētu par Vaidi? Man jau bija pamatīga iestrāde par šo ciemu no iepriekšējiem gadiem. Par plašo Bertholdu dzimtu vien biju savākusi daudz materiālu, par Grizeldu Kristiņu, tie bija lībieši, kas vēl runāja savā dzimtajā valodā un ar to ienāca pat 21. gadsimtā. Un vēl mūsdienu dārgumi, kā Smaida Kalpiņa-Vakuļenko, Edgars Hausmanis, arī Sniedze Švāgere, Inese Ūdre, Ilze Soja un Ilona Laša. Vislielākais gandarījums man ir par Edgaru Hausmani, kas šogad svin 90 gadu jubileju, visu mūžu pavadījis Vaidē un visu mūžu ir vēlējis izzināt savu dzīvesvietu.

— Man šķiet, ka ikvienam rakstītājam ir svarīgi just, ka viņa grāmata ir vajadzīga, tas dod īsto gandarījumu. Tu to esi piedzīvojusi?

— Jā, jūtu, ka vajag, un priecājos, ka cilvēki jau laikus interesējas par jauno grāmatu. Starp citu, to, ka šādas grāmatas ir ļoti noderīgas, apliecina pavisam nesens notikums — Beļģijā dzīvojošās Jansenu ģimenes vizīte Kolkā. Noslaidrojas, ka Goedele Jansena ir plašās un senās lībiešu Rozenfeldu dzimtas piederīgā. Tālajā 1906. gadā, bēgot no pēcrevolūcijas soda ekspedīcijām, viņas vecvec-tēvs Pēteris Rozenfelds devies trimdā uz Beļģiju. Tur nodibinājis ģimeni, viņam bijuši 13 bērni. Kā izteicās pati Goedele, «Beļģija ir pilna ar Rozenfeldiem». Un pēc 100 gadiem Pētera pēcnācēji vēlējās uzzināt kaut ko tu-

vāk par sava senča zemi, saviem iespējamiem radniekiem Kolkā! Te nu lielisks palīgs bija grāmata *Senais lībiešu ciems Kolka*, kur ko-

• *Alfons Bertholds un Pauline Kļaviņa bija pēdējie Vaides ciema iedzīvotāji, kuri savā starpā sarunājās lībiski vēl 20. gs. 90. gadu sākumā.*

• *Alfon Berthold ja Poulin Kļaviņa veltīto perīzt Vaid kilā jelānikād, kis eņtšvail rōkāndiztō līvōkielsō vel 20.āigastsadā 90.ā. īrgandōksōl.*

Foto no B. Šuvčānes albuma

Foto Baiba Šuvtsān albūmōst

pīgi varējām atrast vairākas viņas radnieku fotogrāfijas un daudz ziņu par Rozenfeldu dzimtu no pašiem tās pirmsākumiem. Vislieliskākais notikums Jansenu ģimenei bija tikšanās ar Pētera Rozenfelda brāļa Andreja meitu Faniju Budovsku, kurai rit 102. dzīves gads un kura vēl zināja kaut ko pastāstīt par sava onkuļa jaunību Kolkā. Ne mazāks pārsteigums pašai Fanjai bija, ka Beļģijā vēl dzīva ir Pētera meita Denise. Jaunieģūtajai 87 gadu vecajai māsīcai Denisei Fanija novēlēja

nodzīvot vismaz līdz viņas vecumam.

— Aizkustinošs stāsts! Saki, lūdzu, kad tu sāki strādāt pie Vaides ciema grāmatas?

— Pirms trim gadiem, tieši rudenī. Kamēr visu savāc, paiet laiks. Bet man pirmais un svarīgākais ir jauna darba virsraksts. Tā man ir bijis ar visām grāmatām. Kamēr tā nav, es nespēju iesākt darbu, man vajag tādu kā jumtu. Šoreiz uzreiz tas nedevās rokā. Nav jau arī ļoti daudz iespēju, ciema vārds taču ir izmantots. Tad Alfona Bertholda dzejā izlasīju vienu rindu: «Sauc par Vaidi mūsu ciemu», un pēkšņi viss nostājās savās vietās.

Bet ko gribu vēlreiz uzsvērt — aiz muguras man bija pamatīgas iestrādes.

jau nokavējis, jo gandrīz neviens vairs nerunānot labskanīgā, pareizā latviešu valodā. Vai tev, vācot materiālus jaunajai grāmatai, tāpat arī iepriekšējām, arī nav šķitis, ka esi ieradusies piecas minūtes par vēlu? Nav vairs *Jāponkuļa* un *Anniņas tantes*...

— Pavisam tieši tā nav bijis. Jā, varbūt ko līdzīgu esmu izjutusi, kad stāstnieks atzīst — viņa mamma gan būtu to zinājusi. Bet ļoti sirds par to nav sāpējusi.

Es jutu mazliet citādi. Esmu intervējusi cilvēkus, kas diemžēl nesagaidīja grāmatu. Vilnis Bertholds un Ingrīda Raudzens Amerikā, Miervaldis Ceimurs un Gundars Bertholds tepat no Vaides. Īpaši skumji par Gundara negaidīto aiziešanu.

— Vai brauci intervēt uz Ameriku?

— Nē taču! Izmantoju epastu. Mūsdienās tas ir vienkārši, piespied tik dažas pogas.

Protams, ir žēl, ja kaut ko neesi paspējis, bet es labi apzinos, ka šīs ir pēdējais laiks aiz pēdējā laika. Pašreizējā vecākā paaudze jau pārstāsta no saviem vecākiem un vecvecākiem dzirdēto, un tā ir liela atšķirība, ja salīdzina, piemēram, ar Alfona Bertholda un Paulīnes Kļaviņas atmiņām. Jā, par Otro pasaules karu, par padomju gadiem, kas arī jau ir pagātne, vēl ir tiešie liecinieki. Paldies Dievam par to, ko vēl var iespēt!

— Esmu sastapis visnotaļ gudrus ļaudis, kas ar lielu sajūsmu vāc materiālus, bet kam lielas grūtības sagādā apkopot savāko un iekļauties noteiktā laikā. Vai tu strādājot krasi nodali intervēšanu no tālākās apstrādes un apkopošanas? Vai tu sevi disciplinē, nosaki dienas normu?

— Protams, pati izpēte ir fantastiski interesanta, bet, ja es nestrādāšu tālāk, tad nebūs taustāms rezultāts. Darbam tad ir jēga, ja tas ir cilvēkiem pieejams — elektroniski vai uz papīra.

Normu sev nenosaku, bet disciplīnu ievēroju. No rīta pastaigājos pa jūrmalu, reizēm arī izpeldos, tad mājās trīs četras stundas pavadu pie datora. Ziemā arī novakarēs vēl atgriežos pie darba. Dabiski, ir jau izņēmumi un atkāpes. Bet, ja sevi nedisciplinē, tad darbu nepabeigs.

Tagad saku milzu pateicību gan visiem saviem varoņiem, gan Dundagas novada pašvaldībai, Valsts Kultūrkapitāla fondam un visiem privātajiem ziedotājiem! Tikai ar šo kopējo atbalstu grāmata varēja tapt.

Alnis Auziņš

Plenērs Līvzeme jau trešo reizi Plenēr Līvōmō jou kuolmōz kōrd

No 6. līdz 15. VIII biedrība *Randalist* Mazirbē rīkoja mākslas plenēru *Līvzeme 2015*. Tā laikā mākslinieki iemūžināja piekrastes cilvēkus un ainavas. 15. VIII, piedaloties autoriem un modeļiem, Lībiešu tautas namā atklāja darbu izstādi.

Kolkas pagasta piekrastes ciemos vēl ir saglabāties šeit raksturīgais kultūrvides mantojums, ir dzīvi lībiskas izcelsmes vietējie, kas var pastāstīt par dzīvi piekrastē gan pirmspadomju, gan padomju laikā. Jau iepriekšējos plenēros ir iemūžināti vietai nozīmīgi cilvēki, kā Gundars Bertholds, Visvaldis Feldmanis, Hilda Helde, pamazām veidojot lībiešu portretu galeriju. Arī šogad 10 profesionāli mākslinieki plenērā radīja Līvzemes iedvesmotus mākslas darbus.

Kā izstādes atklāšanā pastāstīja mājasmāte Veronika Millere, plenēra aizmetņi meklējami tālajos 80. gados, kad šajā pusē darbojušās mākslinieces Agnija Ģērmane un Ieva Liepiņa. Pirms dažiem gadiem dzimusi jau konkrēta iecere, kas šogad ieguvusi vēl papildu izpausmes. Proti, šovasar mākslinieki ne tikai gleznojuši uz zīmējuši brīvā dabā, viņu modeļi vienlaikus arī stāstījuši par sevi, liekot pamatus videofilmam. Tā piepildījies Veronikas sapnis celt saulītē šo pusi un tās vienkāršos ļaudis, bez kuriem Lībiešu krasts nebūtu nekas daudz vairāk par kāpu smiltīm.

Veronika uzsvēra, ka plenēra izstādes atklāšanā redzami darbi pa lielai daļai vēl nav pabeigti. Tos varēs redzēt gan šoruden somugru dienās Rīgā, gan tepat Mazirbē Līvu ka-

roga svētkos 18. XI, kad darbus papildinās arī gatavā filma — savdabīgas videoetīdes.

Bet ko varēja redzēt izstādes atklāšanā?

Piesaista Silvijas Meškones darinātais Veronikas un Edgara Milleru dubultportrets, turklāt Edgars vēl novērtējams dažu citu autoru atveidojumā. Atšķirīgās interpretācijās tverts pazīstamais Miķeļtorņa lībietis Ēriks Kāpbergs ar akordeonu. Savu portretu aplūkot atnākusi gan Gundara Bertholda dzīvesbiedre Elma, gan sīkradnieks Aldis Kreicers. 2013. gadā aizsāktā vietējo ļaužu portretu galeriju tagad papildina arī sīkradniece Zigrīda Priede, mazirbnieces Biruta Drišļuka un Lonnija Ūdriņa. Bet vienu it kā labi pazīstamu cilvēku man neizdodas noteikt. Tā ir Agnijas Ģērmanes gleznotā Laimoņa Zembaha māsa Valda Bobrova. Lielisks darbs!

Izstādes atklāšanā virmo tādiem svētkiem raksturīga noskaņa — starp darbiem klist apmeklētāji, paši mākslinieki un modeļi, smaržo kafija, skan uzrunas un kuluāru sarunas. Plenērs šogad starptautisks — līdztekus latviešu māksliniekiem Lībiešu krastā dzīvojuši un strādājuši ciemiņi no Lietuvas un Igaunijas. Gandrīz vai ar akrostihu klātesošos sveic lietuviete Rita Mikučonīte, atšifrējot katru MAZIRBES vārda burtu, kur «a» ir

azarts, «r» ir risks un «e» — enerģija.

Vērtība par sevi ir Elizabetes Lāces arfas spēle lībiskās noskaņās. Jaunā māksliniece

namā bija aicināti piekrastes bērni un viņu draugi, lai mācītos strādāt profesionālu vadībā. Atsaukušies 36 bērni, un tagad arī mazo

• *Plenēra atklāšanā ar arfas spēli iepriecināja Elizabete Lāce.*
• *Plenēr vāldiņtīmizōs arfa lītōmizōks rīemtiz Elizabete Lātse.*

pauz cieņu šai pusei un tās pamatiedzīvotājiem gan ar lībiešu motīviem savās kompozīcijās, gan stāju, kur svarīgs elements ir arī lībiešu karoga krāsas aroce.

Šogad profesionālo mākslinieku darbus papildina arī bērnu veikums. 12. VIII tautas

mākslinieku veikums aplūkojams blakus viņu skolotāju darbiem.

Ar nepacietību gaidīsim Līvu karoga svētkus!

Alnis Auziņš, autora foto

Tikšanās ciemos

Mazirbē (Sīkragā)

Pēc vairāk vai mazāk nelielajiem ciemiem kārta pienākusi trim dižākajiem. Augusta nogalē ciemojāmajos Mazirbē — deputāte Linda Pavlovska (apvienība *Kopsolis*), Sociālā dienesta vadītāja Ineta Mauriņa, izpilddirektors Visvaldis Radelis, Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens un laikraksta *Dundadznieks* redaktors Alnis Auziņš. No Mazirbes ciema bija ieradušies gandrīz divi iedzīvotāji, toties ar četriem iedzīvotājiem bija pārstāvēts kaimiņciems Sīkrags, kas patiešām ir daudz, zinot, cik cilvēku tur mīt nesezonā. Jautājumi lielākoties izskanēja no sīkradzniekiem, tas ir, sīkradznieces.

Vai saņem avīzi?

Vispirms redaktors apvaicājās, vai ciemos saņem avīzi, un atbildes bija apstiprinošas. Rasma Sakne sacīja, ka Sīkragā saņem visi, kam ir pastkastītes, mazirbniece Valentīna Dzene piebilda: «Brīnišķīga, labi, ka ir tāda pašvaldības dāvana». Pēc tam redaktors rosināja iedzīvotājus jautāt.

Uz papīra un dabā, grāvji un aizlaisti īpašumi

Sarunas lielākā daļa bija par šiem tematiem, un būtība bija tāda. Sīkradznieki norādīja, ka ciemā ir aizauguši īpašumi un tādi paši grāvji, kas tādēļ nedarbojas. Šo iemeslu dēļ applūst zeme, un cieminieki vēlas, lai pašvaldība vai nu tieši ietekmētu neapzinīgos īpašniekus, vai pati aizlaistajās zemēs iztīrītu grāvjus un tad piestādītu rēķinu. Izpilddirektors un Kolkas pagasta pārvaldnieks skaidroja, ka var norādīt pašvaldības policijas inspektoram īpaši pievērsties Sīkraga ciemam, brīdināt un sodīt nesakopto īpašumu saimniekus, taču grāvju jautājumā izveidojušos stāvokli ietekmēt nevar. Ja īpašniekam īpašuma tiesību dokumentā grāvja nav, tad viņu nevar piespiest to tīrīt, lai arī dabā tas būtu. Savukārt pašvaldība nedrīkst ieguldīt līdzekļus privātīpašumā.

«Dokumentos grāvja nav, nu un tad?» vaicāja R. Sakne. «Bet dabā jau ir!» V. Radelis kā pieņēmumu izklāstīja šādu rīcību: «Iedomājieties, pašvaldība tiešām svešā zemē iztīra grāvi, pēc tam lūko no īpašnieka piedzīt naudu, bet tas rāda savu zemes tiesību dokumentu un vaicā — kur jūs tur redzat kādu grāvi, par ko man maksāt? Tātad šāda rīcība noved strupceļā!» Tāpēc izpilddirektors norādīja citu ceļu: zemju īpašniekiem jāvienojas, jādibina biedrība, lai varētu piesaistīt naudu, un tā risināt šo lietu. Pitragā iedzīvotāji jau sāk apsvērt šādu iespēju. Par nesakoptajiem īpašumiem izpilddirektors piekrita — jā, pret tiem ir jāvēršas, un solīja pats šo lietu pārraudzīt. V. Dzene pieminēja šo pašu bēdu arī Mazirbē. Kolkas pagasta pārvaldnieks teica, ka policists savu darbu dara, vismaz Kolkas ciemā neapzinīgie iedzīvotāji ir brīdināti. A. Pinkens arī piebilda, ka uzlikt sodu ir vien kādi 10% uzvaras, jo soda nauda vēl jāpiedzen. Viņš arī uzsvēra, ka jāšķir nesaposto īpašumu lieta no grāvju problēmas. Nopļaujot īpašumu, grāvis tāpēc neradīsies. Izpilddirektors, ilustrējot, cik reizēm ir sarežģīti dabūt rokā nolaidīgo saimnieku, minēja piemēru no Pitraga. Tur kāda nesakopta zemes gabala īpašnieks sauļojas kaut kur Austrālijā.

Jautājumi un atbildes par šo tēmu sekoja cits citam, un katra puse palika pie sava. Iedzīvotāji, ka pašvaldībai jāatrisina šī lieta, izpildvaras pārstāvji — pie nupat izklāstītā. Šie apli atkārtojās vairākkārt, līdz Dārtai Urbānei izdevās iespraukties ar savu stāstījumu: «Manai mammai Mazirbē pieder it kā aparama zeme, bet nacionālais parks pirms dažiem gadiem tur ir atradis kaut kādu puķīti. Mammai tagad jāmaksā par to, ka viņa savu zemi nav apstrādājusi, bet viņa to nemaz nedrīkst apstrādāt!» R. Sakne uz to sacīja: «Mēs tagad aizejam galīgi prom! Pēc saistošajiem noteikumiem katram sava zeme ir jākopj. Un, ja grāvis ir dabā, tad tas jākopj, skatieties nevis papiros, bet dabā!» Un turpinājās nākamie jautājumi un atbilžu apli, līdz Vilis Priede pavaicāja, kas pie tā vainīgs, ka dokumentos nav grāvis, — vai mērnieks? Uz to sīkradznieks saņēma atbildi, ka pašvaldība tur nav vainīga. Ja īpašniekam dokumentos apgrūtinājuma nav, tad nav.

Sarunā iesaistījās deputāte Linda Pavlovska, sakot: «Visu laiku te runa ir par grāv-

jiem. Bet ja to nosauca par zemi? Īpašums — zeme. Vai būs kas līdzēts, ja to nopļaus?» Sīkradzniece R. Sakne atbildēja, ka visiem ir īpašums, «māja stāv uz zemes, un arī grāvis nekarājas gaisā». L. Pavlovska rosināja policistam braukt biežāk un vairāk raudzīties, lai sakopj īpašumus, kā tas saistošajos noteikumos ir paredzēts, un vēlreiz jautāja Saknes

• Tikšanās laikā Mazirbes bibliotēkā.

Autora foto

kundzei, vai ar to būtu līdzēts? Atbilde bija: «Daudz līdzēts. Man visa teritorija ir nopļauta, iesaistu bērņus, daru, ko varu!»

V. Priede gribēja zināt, vai policists vienīgais var uzlikt sodu, un A. Pinkens izskaidroja, ka tā tiešām ir, jo valstī nevar sodīt kurš katrs, kam ienāk prātā.

R. Sakne vēlreiz vērsa uzmanību, ka Sīkraga centrā blakus *Vīnamegiem* ir liels, aizaudzis, nekopts privātīpašums. «Un tas ir pilstēbūvniecības pieminekli — Sīkraga zvejniekiem! Tālāk ir arī sabrukušas mājas! Tas viss kaitē novada tēlam. Tūristi iet pa piemiekla teritoriju un fotografē. Un no no ciema centra līdz manām mājām, *Jaunklāviem*, ir jāiet cauri mežrozītēm. Un kādi alkšņi izauguši!»

Saknes kundze, uzsverdama, ka viņu interesē visa piekraste un tāpēc savulaik dibināusi biedrību, turpināja stāstu par Sīkraga centru. Tagad visi priecājoties, ka ciema centrā slejas jauna māja *Kilasidami*. «Bet akmeņi, kas tur bija, tagad nolikti uz ceļa malas, — nekāda skata, un tas nav viņu teritorijā! Un ziemā, kad šķūrē ceļu, ar sniegu aizber pagriezienu uz *Jaunklāviem*. Tad es rokos cauri valnim atspērusies!»

«Ja no Valsts ceļiem šķūrē, tad ir tā, kā jūs sakāt, bet, ja no pašvaldības, tad taču ir kārtībā, vai tā ir?» pārvaicāja V. Radelis un dabūja īsu atbildi no Saknes kundzes: «Tā ir».

Īsti kapi un kapi, kas nav kapi

R. Sakne, joprojām turpinot par Sīkragu, tālāk pauda savu sāpi par ciema centrā esošo viduslaiku kapsētu. «Pirms vairākiem gadiem lībiešu jaunieši tur kaut ko patīrīja, pēdējā lielā talkā piedalījās kustība *PAR!*, gods un slava, ar visu toreizējo pašvaldības vadītāju, Alnis arī tur bija, pamatīgi strādāja un sakopa. Tagad viss atkal aizaudzis. Tūristi iet garām, kauns. Tā vieta būtu drusku kādam regulāri jāpiekopj, un tā nu ir pašvaldības zeme».

Deputāte L. Pavlovska interesējās, vai tie ir kapi. V. Radelis izskaidroja — novadā ir

daudz kapu, kas darbojas, un ar tiem viss vairāk vai mazāk ir kārtībā. Bet Sīkraga centrā ir sena apbedījuma vieta, kas vairs nav kapi, bet vienkārši īpašums.

R. Sakne piekrita, ka ar tiem ciema kapiem, kas darbojas, visumā ir labi, ir novietots liels kontainers, pašvaldība salabojusi žogu un pielikusi spaini. «Bet vai kapu pārzinis vēl ir?» Pēc A. Pinkena apstiprinošas atbildes R. Sakne izstāstīja, ka par kapu svētkiem bijis rakstīts tikai *Dundadzniekā*, labi, ka viena iedzīvotāja to pašu no avīzes izgriezusī un pielikusi pie vārtiem. Bet to vajadzējis darīt kapu pārzinim! Kolkas pagasta pārvaldnieks paskaidroja, ka tolaik kapu pārzinis bijis atvaļinājumā.

R. Sakne vēlreiz atgriezās pie senajiem kapiem, kas nav kapu statusā, toties ir pašvaldības zeme un — aizlaista. A. Pinkens klāstīja, ka tā ir visā novadā: cik nu pašvaldība savus īpašumus spēj kopt, tik arī to dara. «Īpašumu ir visai daudz, darbinieku pie-

de uzlika mazu soliņu un ieraka volejbola stabu. Katru gadu makšķernieki vismaz vienu nokurina».

«Pareizi jūs sakāt — 38 km garā novada pludmale nepieder pašvaldībai, bet mēs darām visu iespējamo, lai to dabūtu», sacīja izpilddirektors. «Tāpēc arī bijām Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Ja izdotos to iegūt, tad varētu legāli tur ieguldīt līdzekļus, plānot un realizēt projektus». Uz to R. Sakne vaicāja: «Un ko tad man darīt? Tad jau nav nozīmes rakstīt! Ar ko es saskaņošu, ar zvaigznēm?» V. Radelis īsi atbildēja: «Es to nupat izskaidroju».

Trūkst ūdens!

A. Auziņš rosināja, izmantojot izdevību, pajautāt Sociālā dienesta vadītājai. V. Dzenei laimējās tikt pie vārda: «Mazirbē ir iedzīvotāji, kam jāiztieks ar akas ūdeni, bet šogad ūdens tikpat kā nav. Tā ir gana daudz, arī Priedes kundzei Sīkragā. Man nav pat ar ko galvu izmazgāt, kur nu drēbes! Jūras ūdens neder. Man ir teju astoņdesmit gadu. Radu tuvumā nav, sava transportlīdzekļa arī nav. Kā lai dzīvoju? Labi vēl, ka reizēm kaimiņš no Dundagas avotiņa atved.

Vai mums, vietējiem iedzīvotājiem, nevar rast risinājumu? Ir pašvaldības, kurās radītas sociālās telpas šādu pakalpojumu sniegšanai. Lībiešu tautas nams ir brīnišķīgs, tomēr ar samērā reti izmantojamām telpām, varbūt kādu var atrast skolā. Nedomāju, ka tam jābūt pilnīgi par brīvu».

Ineta Mauriņa piekrita, ka tas noteikti būtu maksas pakalpojums, lai iedzīvotāji varētu izmazgāt veļu un arī paši nomazgāties. «Nezināju, ka te ir tādas grūtības ar ūdeni. Mazirbē to varētu risināt, mēs par to padomāsim! Sīkragā gan ne. Sīkradzniekiem pašiem jānokļūst līdz Mazirbei».

Vai zvejnieki atbaida vai piesaista tūristus?

Saknes kundze izteica neapmierinātību ar Kolkas zvejniekiem, kas pavasarī brauc zvejot uz Sīkragu. «Kāpēc viņi uzturas ārpus viņiem noteiktās zonas? Tūristi nāk un redz: smēķu pakas un striķu gali pa visu lieldagu. Zvejnieki varētu ieņemt viņiem iezīmēto vietu līdz Ķikanam».

V. Radelis norādīja, ka arī par šo jautājumu ar sīkradznieci jau runāts. «Un zvejniekus nevajag pārāk tālu dzīt, jo tiem pašiem tūristiem ir interesanti viņus vērot». A. Pinkens piebilda, ka pēc Jāņiem zvejnieki pazūd, un problēmas vairs nav.

R. Sakne vaicāja Kolkas pārvaldniekam par ciema centrā redzamajā stendā aplam iezīmēto ceļu uz Sīkraga *Viļņiem* un pieprasīja «izņemt ārā tās aplamības». A. Pinkens atzina, ka tā ir kļūda, piemētinot, ka nekļūdās tikai tas, kas neko nedara. «To mēs stendā nomainīsim», viņš apsolīja, savukārt L. Pavlovska, pārvaicājot lietas būtību, mierināja Saknes kundzi: «Bet plānā jau tā kļūda nekur neparādās? Aldis tikko teica, ka problēmu atrisinās!»

Jūtama tomēr izaugsme

V. Dzene, pēc ilgāka laika tikusi pie teikšanas, sacīja: «Es gribu teikt labus vārdus. Mazirbes kapus pašvaldība ļoti saposusi, ir kontainers, ir ziņojumu dēlis. Tāpat gribu pateikties medicīnas darbiniekiem Dundagā un Kolkā par pretimnākšanu. Kolkā ir skaista ietve. Kopumā jau mums nav jākaunas no tūristiem. Izaugsme ir jūtama, paldies deputātiem, arī par *Dundadznieku*, ko dabūjam par velti, un pašu galveno izlasām. Arī informācijas stendi ir jauki. Vienmēr jau būs, ko uzlabot, bet arī pašiem iedzīvotājiem jāklūst apzinīgākiem». Izpilddirektors sacīja paldies «par mīļajiem vārdiem», un ar to arī tikšanās beidzās. Savukārt es, Alnis Auziņš, savu paldies par atbalstu tās sarīkošanā Sniedzei Švāgerei un Dārtai Urbānei.

Pēc tam vēl ar izpilddirektoru aizbraucām uz Sīkragu. Protams, tur līdztekus sapostiem īpašumiem plešas arī nezāļu lauki. Bet akmeņi pie *Kilasidamiem* gan, šķiet, nevienu īpaši netraucē.

Alnis Auziņš

Dar' man, tēvis, pastaliņas!

Mācību gads iesācies

Dundagas vidusskolā

Daļēji ar lietūs rakstītu scenāriju 1. IX sākās jaunais mācību gads.

Lietus dēļ izpalika ierastā gājiena, kad izlaidumklases audzēkņi aiz rokas ved pirmziemniekus uz *Mazo skolu*, šoreiz sākumskola bija izvēlējusies palikt savās telpās un gājiens notika tur.

Bet visumā jau bija kā paredzēts. Valsts himna un vidusskolas himna, direktores un novada vadītāja uzrunas, ziedi skolotājiem un pārējiem skolas darbiniekiem. Kopīgi atcerējāmies par nesenajiem mācību un sporta sasniegumiem, par steidzīgajā vasarā tomēr iespēto — līdzdalību Skolēnu dziesmu

cības un Latvijas karodziņus, viņus iepriecināja lielie bērni, aicinot piedalīties arī jautrā aplū pievārēšanā.

Protams, kas tas būtu par 1. septembri, ja nebūtu ziedu! Kuplais gladiolu skaits apliecināja, ka mode atgriežas arī ziedu pasniegšanā.

Kolkas pamatskolā

Kolkas skolā ierados tad, kad bērni jau bija sabiruši klasēs un, lokot papīra kuģīšus, domāja, kā šogad viņu klase sauksies.

Izrādās, pērn Kolkas pamatskolā katrai klasei ir bijis savs nosaukums: *Labie kāpēcīši*,

nosaukumu priekšstāde, bet pēc tam pamatskolas saime devās gājienā uz jūru, kur kuģīšus ar katras klases nosaukumu gribēja ielaist Mazjūrā, bet nekas nesanāca, jo spēcīgais vējš jūru bija sadzinis baltās putās.

1. IX Kolkā mācību gads jau saplānots — direktore man pasniedza *Skolas Vēstis*, ko saņēmuši arī skolēni. Skolotāju saimei pievienojusies sākumskolas skolotāja Laura Birziņa — audzinātāja pirmklasniekiem.

Ekoskolas tēma šogad ir *Ūdens*. «Mēs nesam tradicionāla ekoskola, kas aktīvi iesaistās dažādos forumos un dodas izbraukumos. Mēs katra gada ekoskolas tēmu iekļaujam mācību priekšmetos, ievērojam savas tradīcijas. Skolēni izvēlas par ekotēmu kādu interesejošu apakštēmu un par to raksta projekta darbus. Šīs prasmes un iemaņas lieti noder skolēniem, vidusskolā rakstot zinātniskās pētniecības darbus.

Mācību vidi padarot interesantāku, pasākumus rīkojam ārpus skolas sienām. 16. IX Pārgājienu dienā sadarbībā ar Slīteres Nacionālā parka speciālistiem dosimies pētīt vietējo ūdenstilpi Zēņu dīķi», pastāstīja A. Lauksteine.

Jau otro gadu skolēniem viena sporta stunda notiks Ventspils baseinā. Tad arī skolotāji skolēnus aizvedīs uz ostu parādīt kuģus. Arī projekta nedēļas tēma būs *Ūdens*.

Septīto gadu Kolkas pamatskolas skolēniem ir sava dienasgrāmata, lai radītu piederības izjūtu skolai un dzimtajai vietai. Tās vākus rotā gan skolas ēkas, gan karoga fotoattēli. Pārējie attēli pieskaņoti ekoskolas gada tēmai. Pēdējos gados izmantotas skolnieces Annas Dāvidsones fotogrāfijas.

Promejot satiku jau pieminēto pirmklasnieku Kārli. Viņš sacīja, ka 1. IX gaidījis, jo skolā var mācīties un pēc tam palikt gudrs. Lai viņam un citiem skolēniem tas arī izdodas!

Mazirbē

Uz Mazirbes internātpamatskolā ierados pašā laikā, dažas minūtes pirms svinīgās līnijas, kurā skanēja Latvijas valsts himna, skolēnus sveica direktore Ilze Kriķīte un citi pedagogi, bet skolotājus — novada domes izpilddirektors Valdis Radelis.

Ar ģitāras spēli un jaukām dziesmām, arī par krāsainiem sapņiem, priecēja skolas saimnieks Kaspars Neimanis. Pēc pasākuma visa skola devās pārgājienā uz Košragu, kur pie *Pītagiem* kurināja ugunsgrūdu un cepa desīņas.

Mācības uzsākuši

- ☞ **Dundagas vidusskolā 1. klasēs 31 audzēknis, 10. klasē — 14.**
- ☞ **Kolkas pamatskolā 61 pamatskolēns un 26 pirmsskolēni, 1. klasē — 8 bērni, 9. klasē — 11.**
- ☞ **Mazirbes internātpamatskolā 23 audzēkņi, 15 nāk no Dundagas novada.**
- ☞ **Bērnudārzā Kurzemīte mācās 56 piecgadīgie un sešgadīgie bērni. Vēl gadu pamācījušies bērnudārzā, nākamgad uz skolu dosies 33 pirmklasnieki.**

Kā pastāstīja I. Kriķīte, padomju laikos šāda veida skolas iekārtoja pēc principa — jo tālāk no centra, jo labāk. Savukārt tagad daudzās skolās izveidotas speciālās programmas. Tāpēc, lai cik labi būtu iekārtota vide Mazirbes internātpamatskolā, lai cik spēcīgs būtu kolektīvs, bērnu skaits nepieaug.

Vasarā skolā nemitīgi mainījās nometnes — 15. VI sākušās un tikai pirms 1. IX beigušās. Jau gadiem internātpamatskolā nometnes rīko, piemēram, Krišjāņa Kundziņa ciņas sporta skola no Rīgas un Rīgas Doma skolas zēnu un meiteņu kori. Ierasti šeit notiek arī Lībiešu bērnu nometne. Šogad noslēgumā skolā un dārzā mitinājusies un darbojusies Tradicionālās kultūras biedrība, kas bija pulcējusi ne tikai Danču klubu no Rīgas, bet arī dalībniekus no Lietuvas, Baltkrievijas un Krievijas. Nometņu dalībnieki jau pieteikušies uz nākamo vasaru.

I. Kriķīte pauda prieku par 28. VIII notikušo Mazirbes skolas salidojumu, kurā piedalījās vairāk nekā 130 cilvēku, no kuriem divi gados vīscienījamākie bija šo skolu beiguši 1937. gadā. Uz salidojumu bija atbraukuši arī cilvēki, kas mācījušies speciālajā skolā, tiesa, ne pārāk kuplā skaitā. Zāle bija pilna, visiem bija, ko runāt un atcerēties. Kāds nebija savu draudzeni redzējis 56 gadus, beidzot varēja atkal ieraudzīt! Salidojums ildzis līdz rīta agrumam, un pēdējie viesi, kas gaidījuši Rīgas autobusu, palīdzējuši arī sakārtot skolu. Pēdējais salidojums bija noticis 2000. gadā. Šogad Mazirbes skolai aprit 135 gadi, bet jaunajai skolas ēkai — 75. Skola pasākumu atbalstījusi, piedāvājot savas telpas, iespēju uzvārt tēju un kafiju, taču par salidojuma rīkošanu un izdoto grāmatu I. Kriķīte saka paldies biedrībai *Mazirbes draugu kopa*.

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa

• Pirmklasnieki pēta saņemto skolēnu apliecību.

Visvalža Biezbarža foto

un deju svētkos, par sasniegumiem sportā un teātra sportā. Laicāna kungs priecājās par šogad piedzimušo 21 bērnu un to, ka dome domā atvērt jaunu grupiņu bērnudārzā *Kurzemīte*.

Arī *Mazajā skolā* skolēnus sveica novada vadība, pirmziemnieki dabūja skolēnu aplie-

43. komanda, *Zaļie, Mīļ' maz' runčiņ' un Spārnotie*. Šogad būs citi! Sēžot skolotāju istabā, kur mani laipni uzņēma direktore Antra Lauksteine, no kāda ceturtklasnieka uzzināju, ka viņu klase būs *Jūras zvaigzne*, bet vēlāk sastaptais pirmklasnieks Kārlis Jansons teica, ka viņi sauksies *Kurmīši*.

Kad kuģīši bija salocīti, zālē notika klašu

«Bērnus pazīstu pēc cipariņiem»

Gundega Dzeguze 12 gadus strādā par garderobisti Dundagas vidusskolā. Tas nozīmē, ka Gundega pazīst visus *Lielās skolas* audzēkņus. Un otrādi. Tas, ka 1. IX piepešā *aplāusumu balsojumā* garderobiste gūst skolēnu vislielāko atzinību, liecina ko ļoti jauku — gan par skolas darbinieci, gan par audzēkņiem.

— Jūs darbā iepazīstat visus audzēkņus.

— Jā, pilnīgi visus. Tiešām daudzi pienāk un aprunājas. Nupat dzirdēju, ka lielie zēni no devītās klases saka — aiziesim līdz Gundegai! Pastāsta, kā pa vasaru gājis. Unas Silas bērni ļoti turas kopā, bieži atnāk visa klase. Atnāk arī vidusskolēni. Tāpat mazie, piektie. Šogad viņi liekas tādi bailīgāki. Cenšos palīdzēt, uzvedināt uz sarunu, lai iedrošinātu.

— Vai kāds jūsos drusku saskata mammu? Kāds dabūjis sliktāku atzīmi un atnāk asariņus noraudāt...

— Tā bieži notiek. Reizēm arī saka: es negribu to un to darīt. Tad mēdzu pateikt, kā es uz to raugos. Gadās, ka pie manis atnāk tie, kas jau pirms dažiem gadiem beiguši skolu, un saka: «Gundega, tev bija taisnība!»

— Tas taču dod gandarījumu?

— Jā, tā ir. Brīvlaikā šķiet tāds tukšums... Rudenī esmu pēc viņiem noilgojusies. Un bērni tāpat.

— Kāds arī uztic savu noslēpumu?

— Tiešām, es jau te reizēm esmu kā tāds mācītājs. Un man tādai ir jābūt — bērns man var daudz ko atklāt, bet tas viss paliek pie manis.

— Bet kādreiz jau laikam jāpasaka skarbāks vārds? Vai vienmēr visu izdodas pašu spēkiem nokārtot?

— Ja pārāk skaļi uzvedas, tad aizrādu. Pārsvarā arī paklausa. Divreiz pa šiem gadiem bijusi nopietnāka saķeršanās. Bet vienmēr saviem spēkiem visu esam atrisinājuši.

— Laikam jau vienmēr, kamēr pastāvēs skola, būs baltie zvīrbuļi...

— Jā, ir bērni, kurus pārējie tā kā atstumj, reizēm nodara pāri. Tad es mazliet iejaucos. Aprunājos ar klasesbiedriem. Pasaku — pie manis visi ir vienādi!

— Tagad atkal sāk runāt par skolas formu lietderību. Kā jums šķiet, vai tās vajadzētu?

— Varbūt ne gluži formu, bet vienādi krāsu toņi noderētu. Būtu arī skaisti.

— Vai garderobē skolēni bieži aizmirst savas mantas?

— Gadās jau. Es darbu beidzu ap puspieciem pieciem. Paliek vēl dežurants. Bērni aizmirst somas, jakas.

— Redzu karājamies trīs ķiveres.

— Laikam brauc ar rollerīšiem. Pagājušo gadu nesa vienu, tagad trīs. Pirms tam nenesa. Arī skrituļdēli tagad atstāj.

— Un kā ar maiņas apaviem?

— Daudzi negrib mainīt. Vairāk maina mazākie un vidusskolēni, viņi arī atstāj maiņas apavus. Sporta tērpus vienmēr atstāj.

— Kad jums te visnemierīgāk? No rīta un pēcpusdienā?

— Garajā starpbrīdī saskrien liela rinda. Nāk pēc jakām, gandrīz puse, jo iet ārā ēst. Lai gan skolā labi baro. Pati ēdu skolā un uzskatu, ka ēdienu dēļ nevajadzētu ārā iet. Nesaprotu, kāpēc. Varbūt kārumu dēļ? Ir tādi, kas paziņo, ka te nav ēdams. Paprasu, vai ir pagāršojis. Atbild: «Nē, es tur nemaz neesmu bijis. Bet man teica, ka nav garšīgi!»

— Garderobiste droši vien arī nojauš, kurš basto?

— Teikšu tā: pa visiem skolas gadiem pamazām iepazīstu katru bērnu. Visus viņa knifiņus. Pazīstu pēc skata, lielo daļu — pēc

vārda. Un es viņus visus zinu pēc *cipariņiem* — katram garderobē ir savs numuriņš.

— Pirms divpadsmit gadiem bija krietni vairāk skolēnu. Vai tad jums bija grūtāk? Un kā skolēnu tauta ir mainījusies?

— Kad iesāku, tad pavisam vidusskolā bija ap 700 audzēkņu, *Lielajā skolā* — ap 500. Tad bija citādi, jo nebija kopējās garderobes, bija pa būdiņām. Bērni kā jau bērni. Kādreiz bija bravūrīgāki. Tagad ir mierīgāki, saprotošāki.

Alnis Auziņš, autora foto

Laša kundze bola acis

Kolkas zvejnieka dēls

Kolkā šovasar sācies tieši šāda nosaukuma projekts. Par to stāsta tā autore un vadītāja Eva Frišenfelde.

— Mūs nelika mierā doma, ka jāmēģina kaut ko darīt, lai zvejniecība mūsu pusē pavisam neiznīktu. Vienam allaž ir grūtāk, tāpēc pērn aprīlī trīs zvejnieku saimniecības nodibināja biedrību *Kolkas zvejnieki*, — lai zvejnieki turētos kopā, lai paustu citiem, ka mēs vēl esam, un ar projektu palīdzību piesaistītu naudu.

pamatprincipus, daudzināt Kolkas vārdu. Radošo nodarbību cikla *Nāc, izzini, iesaisties, dalies, turpini* nosaukums jau izsaka būtību. Projekts norisinās no 20. VII līdz nākamā gada 20. I, bet domājam to pabeigt jau krietni ātrāk, rudenī. Visas norises paši fotografējam, un attēlus izmantosim bukletā, kas taps noslēgumā.

• *Kolkas zvejnieka dēli velk pirmo murdu.*

Šogad biedrība mani aizsūtīja uz NVO projektu rakstīšanas kursiem. Milzu paldies Kurzemes NVO atbalsta centra direktorei Inesei Siliņai par pretimnākšanu un atbalstu! Tā bija lieliska iespēja izprast projektu rakstīšanas pamatnostādnes un būtiskāko. Ļoti nopriecājos, ka manu projektu *Kolkas zvejnieka dēls* apstiprināja. Projekta īstenošanu pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā finansē arī atbalsta LR Kultūras ministrija un Kurzemes NVO atbalsta centrs. Biedrība īsteno nelielo projektu, un tam nevajadzēja līdzfinansējumu.

— **Kāda ir projekta būtība? Kas tajā piedalās?**

— Projekts paredz popularizēt piekrastes zvejas tradīcijas, motivējot 13 līdz 16 gadus vecus skolēnus un jauniešus iesaistīties piekrastes zvejā, skaidrot viņiem zvejniecības

— **Cik jauniešu piedalās, un ko tieši viņi dara?**

— Pieteicās desmit, bet pēc nelielām pārdomām palika septiņi — viena meitene un seši puīši, 7 līdz 16 gadus veci. Viens zēns jau ir beidzis pamatskolu, viens ir rīdzinieks, kas vasarā ciemojas pie vecmāmiņas, pārējie ir Kolkas skolas audzēkņi.

Pēc iepazīšanās pats pirmais uzdevums bija doties jūrā un izņemt zvejnieku ieliktos murdus. Bija gan zivis, gan medūzas, kas šogad ir parādījušās ātrāk nekā citus gadus, un pat viens krabītis. Puīši strādāja aizrautīgi. Par to visu vēsta pirmās fotogrāfijas, bet viņu bangošanas, jūras smaržu un zivju aromātu var tikai piedzīvot!

— **Vai jūras slimība nevienam nepiemetās?**

— Nē, visi bija apmierināti. Pēc tam turpat

krastā uzēdām kūpinātas butes.

— **Vai Kolkas zvejnieka dēlam jaušama kaut attāla radniecība vai pēctecība ar savulaik visā Latvijā populāro konkursu *Vai tu mīli jūru*?**

— Kad pati mācījās Kolkas pamatskolā, tad arī piedalījās konkursa atlases kārtā. Faktiski piedalījās visi skolas audzēkņi. Lāpīju tīklus, vēru un pakāju zivis. Skolas piedalīšanos konkursā atbalstīja zvejnieku kolhozs *Banga*. Toreiz gan nekādu lielo interesi nejutu, manā ģimenē neviens ar jūru nebija saistīts. Tagad ģimenē ir zvejnieks, pašai attieksme ir mainījusies.

Tieši tāpēc devāmies uz Līvu centru, lai Mārīte Zandberga, kas kādreiz skolā vadīja konkursu *Vai tu mīli jūru*?, pastāstītu bērniem par Kolkas un zvejniecības vēsturi. Tā ir Mārītes sirdslieta! Biedrības vadītājs Andris Laukšteins iepazīstināja ar pamatlietām — ar ko atšķiras murds, tīkls un stāvvads. Mācījāmies siet mezglus. Pati no septiņiem mezglu veidiem gan atceros tikai vienu, plakano, ko arī sadzīvē visbiežāk izmantoju.

Pēc dažām dienām devāmies jūrā, lai jaunieši redzētu, kā tas notiek — kur ir viens tīkla gals, kur otrs, kā pareizi jānostiprina. Visbeidzot, braucām skatīties, vai ir arī kāds loms. Pusdienu piknikam pietika — 1 karūsa un 10 butes, reņģes atstājām kaķiem. Manuprāt, gandarījums, ka mums izdevās, bija lielāks nekā kārums uz kopīgi pagatavotajām zivīm.

Puse no projektā iecerētā ir paveikta. Pēc labi padarīta darba pienākas atalgojums — brauciens uz Kolkas bāku, pa ceļam mēģinot atcerēties, kā sien mezglus. Cenšos ievērot, lai viena nodarbība nebūtu par ilgu un lai jauniešiem neapnīktu.

Esam darinājuši arī projekta nozīmītes metu un 1. septembrī ieguvuši pašas nozīmītes, ko ceram izmantot arī nākotnē.

Projekta otrajā daļā ir paredzēts izveidot projekta dienasgrāmatu, no pašu safotografētā izdodot bukletu, A4 lapu, kas salokāma laivas formā. To izdalīsim Kolkas skolā, Kolkasraga apmeklētāju centrā, Dundagas un Talsu Tūrisma informācijas centrā, projekta dalībnieks Rīgas pūsis ar to iepazīstinās savas skolas saimi.

— **Par projektu īsti varēs spriest pēc tā beigām. Vai to varētu atkārtot arī citus gadus?**

— Ja Kultūras ministrija izsludinās konkursu, tad pieteiksimies. Ir jau vēl daudz iespēju, visādas idejas... Jā, modināt vietējo bērnu interesi ir pats svarīgākais. Vismaz dažus bērnus aizraut, lai neslīpētu tikai asfaltu, bet darītu ko sakarīgu. No otras puses, biju sagaidījusi lielāku interesi jau tagad. Izziņoju, ka dalībnieku skaits ir ierobežots, domājot, ka pieteiksies vairāk. Diemžēl tā

• *Kolkas zvejnieka meita ar pirmo lomu.*

nenotika. Kāds negrib iet jūrā, kādam nepatīk, ka zivis smird, vēl cits nevēlas fotografēties...

Protams, tas ir liels jautājums, vai kāds no projektā iesaistītajiem dienās kļūs par zvejnieku. Esmu novērojusi bērnu attieksmi — ārpus projekta. Ja pūsis uzdod desmitiem jautājumu par darbu, kā dara to un to, kāpēc tā un nevis citādi, tad no viņa var iznākt lietaskoks. Ja ir patika, ja nagi niez, ja kņud pakrūtē, tad ir cerības, ka var izdoties.

Daži dati par zvejniecību novadā: zvejas rīkus šogad pieprasījuši 12 komerczvejnieki — 10 saimniecības un 2 individuālie komersanti, savai pannai jeb pašpatēriņam zvejo 71 zvejnieks.

Ceru, ka šos septiņus bērnus projekts aizrāva, ka viņi ar prieku un lepnumu izdalīs bukletus — es arī tur biju, es piedalījos! Tie esam mēs — no Kolkas!

*Alnis Auziņš
Evas Frišenfeldes foto*

Pie jūras dzīve mana...

Ar šo dziesmu 1. VIII Carnikavas parkā atklāja tāda paša nosaukuma 1. Piejūras senioru festivālu.

Kad jūnija vidū saņēmu Kolkas senioriem adresētu aicinājumu piedalīties festivālā, pensionāru padomes sēdē pat nepavīdēja doma nepiedalīties. Tālāk jau sadarbība ar novada domi: gan gatavojot prezentācijas materiālu, gan lūdzot autobusu. Liels paldies domes priekšsēdētājam par atbalstu!

Ideju rīkot festivālu bija izloļojusi un īstenoja carnikaviete Gunita Dzene. Var tikai apbrīnot šīs sievietes enerģiju, labestību, no kuras pa kriptiņai saņemām mēs visi. Jau ieejot Carnikavas parkā, jutāties gaidīti un nevis kā ciemiņi, bet savējie. Laikam tiešām skarbs jūras klimats mūs tuvina. Cilvēkam jau nevajag daudz: kūpoša kafija un pīrādziņi sasildīja mūsu sirdis... Aicināti piedalīties bija seniori no 13 pašvaldībām, ieradās 9 piejūras novadu pārstāvji, kā arī ciemiņi no Ādažiem, Jaunpils un Džūkstes.

Svētki sākās, paceļot festivālam īpaši gatavotu karogu ar novadu ģerboņiem. Tā kā ielūgumā bija minēts, ka jāprezentē novads, tad dāvanai līdzī bijām paņēmuši fotoalbumu *Zils, balts, zaļš*, savukārt muzikāli to ietērpā Valters Laķevics ar divām dziesmām par jūru. Kā sarakstē atzina festivāla rīkotāja:

«Jūsu priekšnesums bija vienkārši superģis! Tādas balsis nevar aizmirst!» Redzējām dejas, dzirdējām dažādas dziesmas, nemanot paskrēja vairākas stundas. Lai pasākums iegūtu leģitīmu raksturu, parakstījām nodomu protokolu, kas paredz uzlabot un veicināt sadarbību starp senioriem piejūras novados, daloties pieredzē, stiprinot un attīstot senioru nevalstisko organizāciju darbību. Cita starpā tas paredz rotācijas kārtībā rīkot šādus festivālus reizi gadā.

Kopā ar vietējo aktīvisti apmeklējām pašvaldības muzeju *Cēlāji* Gaujas krastā, izmantojām unikālu iespēju aplūkot 120 lelles Latvijas novadu tautas tērpos — trimdas rokdarbnieces Austras Lindes meistardarbus.

Kad pasākuma izskaņā parkā mūs visus priecēja *Lauku muzikantu* koncerts, izskanēja doma nākamgad šādu festivālu rīkot Kolkā. Kāpēc gan ne?

Divpadsmit Kolkas senioru vārdā saku lielu paldies mūžam smaidīgajam, atraktīvajam šoferim Edgaram Kārklevalkam par izturību visā garajā ceļā.

Kārtējais pasākums ir beidzies, taču mūsu seniori iecerējuši vēl dažādus darbus. Sep-

• *Deviņi piejūras pašvaldības pārstāvji pēc nodomu protokola parakstīšanas.*

Foto no B. Osas albuma

tembra nogalē dosimies ceļojumā uz Stokholmu, esam saņēmuši ielūgumu no Talsu *Mežābeles* piedalīties viņu kluba 35 gadadienas svinībās un no Ādažu senioriem — aicinājumu kuplināt viņu rudens pasākumu.

Cienjamie kolcinieki — tie, kas vairs nav

pusaudži un jaunieši, bet vēl neesat sasnieguši pensijas vecumu vai arī esat jau pensionāri, vienmēr jūs esat gaidīti mūsu pulciņā, lai kopā saturīgi pavadītu brīvo laiku!

Kolkas pensionāru apvienības Sarma vārdā Benita Ose

Taurenīt, taurenīt!

«Meklēšana man ir asinīs!»

Tā par sevi saka kolcinieks Mareks Ieviņš, kurš uz mūsu novadu pārcēlies pirms gadiem desmit, «lai būtu tuvāk dabai». Mareks vāc no jūras izskalotos dārgumus un sapņo izveidot muzeju, bet šogad rosīgi pievērsies arī tauriņu fotofiksēšanai, un gan tauriņu bagātības, gan Mareka centības dēļ mūsu novads portālā *Dabasdati.lv* ir vienā no pirmajām vietām Latvijā novēroto tauriņu skaita ziņā.

Jūra paņem, atdod un... atkal paņem

«Bērnu dienās tauriņus neesmu ķēris», stāsta Mareks, «bet mani vienmēr saistījusi daba, vēsture, mazotnē esmu gribējis kļūt par zoologu. Pašmācībā esmu apguvis no visa pa druskai, daudz lasījis par dabu, arheoloģiju, ceļojumiem».

Jūras mātes atdoto Mareks sācis vākt, redzot, ka izskalojamiem priekšmetiem neviens nepievērš uzmanību. «Jūra to savulaik ir paņēmusi, jūra tagad to atdod, bet, ja neviens nesavāc, tad jūra atkal paņem atpakaļ», Mareks skaidro. Ja sāk ko tādu darīt, tad drīz arī jādodomā, ko ar vākumu iesākt, kur glabāt, kā citiem parādīt. Mareks, atzīstot, ka viņa stiprā puse nav biedrību dibināšana, ir priecīgs un pateicīgs, ka tepat Kolkā atradis at-

saucīgus cilvēkus — Tiju Liepu, Andri Bramaņi, kam līdzīgas intereses, pēc tam Dženetu Marinsku. «Man bija svarīgi to iekustināt», uzsver Mareks. Tā pirms diviem gadiem jūnijā nodibinājās biedrība *Domesnes*, un Mareks ir gandarīts, ka ar Dženetas zināšanām un enerģiju kaut kas jau ir paveikts. Senu laivu un burukuģu korpusu daļas godā bija celtas pērn jūlijā, kad *Domesnes* sadarbībā ar pašvaldību un Rīgas brīvostas pārvaldi sarīkoja Kolkas bākas darbības 130 gadu atceres svinības. Nākotnē gribētos atrast telpas muzejam. Pagaidām viss vākums, pāri par 60 vienībām, glabājas pie Mareka mājās.

Mareka interešu lokā ir arī dendrohronoloģija — zinātnes nozare, kas pēti un datē koku gadskārtas. Baibas Šuvcānes grāmatā izlasījis par ļoti senu ozolu Zēņu dīķī, viņš tā labiekārtošanas laikā sazinājies ar Oskaru Sproģi, jo ļoti sagribējies seno vēstures liecinieku izpētīt. Cik vecs varētu būt koks, kas ļoti ilgi gulējis zem smiltīm? Melnozola paraugu Mareks nosūtījis uz Igauniju, Tartu universitātes radiooglekļa laboratoriju. Ozols izrādījās apmēram 1130 gadu vecs.

Arī no jūras izskalojām koka daļām var noteikt vecumu, bet — jo jaunākas detaļas, jo grūtāk. Mareks skaidro: «Vairāk nekā 1000 gadus vecam ozolam plus mīnus 60 gadu nav nekas, toties pirms 150 gadiem taisītam buriņiekam... Dažiem no jūras izskalojamiem priekšmetiem Igaunijā pārbaudīja vecumu — 210 un 240 gadu, bet šie skaitļi arī ir ar to pašu iespējamo 60 gadu nobīdi».

Tāda izpēte ir dārgs prieks, igauņu laboratorijā viena parauga noteikšana izmaksā ap 100 €. Arī tādēļ vajag biedrību, lai piesaistītu finanses. Dānijā esot laboratorijas, kurās spēj

noteikti koku vecumu ar milzu precizitāti, līdz pat gadam.

Tauriņu medības jeb «Mājās nespēju nosēdēt»

«Pavasārī man īpaši grūti palikt mājās», saka Mareks, «brīvajā laikā ņemu fotoaparātu un eju pastaigāt. Uzzināju, ka portāls *Dabasdati.lv* rīko konkursu, aicinot iesūtīt dienas tauriņu fotofiksācijas. Mērķis ir noskaidrot dienas tauriņu izplatību Latvijā. Pavisam mūsu zemē tādu ir drusku pāri simtam. Bet kā ir pa novadiem? Konkursā paredzēta atziņība tiem, kas iesniegs visvairāk datu pa novadiem — fotogrāfijas, aprakstu, datumu. Rezultātus paziņos decembrī. Man balvas nav galvenais, svarīgākā ir pati norise — iet meklēt, nofotografēt». Mareks pieticīgi bilst, ka nekādu īpašu dotību tauriņu atšķirību noteikšanā viņam neesot. Darot un uzprasot padomu, zināšanas atnāk it kā pašas no sevis. «Galvenais ir vēlme darīt. Tauriņus sāku medīt pavasarī, kas šogad atnāca agri, pirmo tauriņu fiksēju astotajā martā. Pēdējie parasti novērojami oktobrī».

Mareka sākotnējā iecere bija paceļot arī pa citiem novadiem, bet darbs parādīja, ka jāpaliek pie gana plašā Dundagas novada. 20. VIII, līdz mūsu tikšanās dienai, Mareks bija fiksējis septiņdesmit vienu tauriņu, un pagājušajā gadā šāds skaitlis dotu pirmo vietu Latvijā. Protams, ir jau radies arī azarts — labais sākums devis uzrāvienu turpmākajam. Mareks arī uzteic Anitru Toomu, kas pēdējos gados fiksējusi daudz tauriņu, īpaši Mazirbes pusē.

Mareka iespētais jo atzinīgi jāvērtē tāpēc, ka vēsā jūlijā dēļ tauriņu bija mazāk. Arī es to manīju — līdz augustam man nebija iedzēlis neviens dundurs, maz traucēja odi, ar automašīnu nobraucu lielu attālumu, ne reizi netīrot vējstiklu kukaiņu dēļ. Mareks apstiprina manu vērojumu patiesumu.

Lai apceļotu plašo novadu, Mareks brauc ar savu automašīnu, reizēm arī ar autobusu. Ir dienas, kad nākas nosoļot arī 20 un vairāk kilometru. Ja nu vēl no rīta pa mežu ogās, bet pēcpusdienās tauriņu medībās... Vai dukas nepietrūkst? Mareks atzīst, ka noskrieties dabū, bet spēka ir gana.

Ir tā, ka teju vai katrs tauriņš jāmeklē citā

stāvlaukumi pie jūras, bet Vaidē — pie Vaides dīķa. Tajos ir tualete, informācijas stends, laipas noejai uz jūru, kas saudzē kāpu un atvieglo iešanu.

Pitragā izbūvēts automašīnu stāvlaukums ar informācijas stendu ciema centrā pie Baptistu lūgšanu nama. Paldies zemes īpašniekam par sadarbību un atsaucību! Lai apmeklētāji varētu atrast ceļu, gan Pitragā, gan citos ciemos ir vairākas norādes *Uz jūru*.

Kolkas pusē atjaunota Kolkas priežu dabas taka un tās autostāvlaukums, kurā ir tualetes, viena no tām pieejama arī cilvēkiem ratiņkrēsls, atpūtas vieta, informācijas stendi gan laukuma malā, gan dabas takā. Apmeklētāji jau iecienījuši 15 metrus augsto skatu torni un laipu ar kāpnēm noejai uz jūru. Kolkasragā izveidotas koka laipas noejai uz jūru no Kolkasraga autostāvlaukuma

Oši slimo

Pēdējā desmitgadē daudzās Eiropas valstīs iet bojā parastā oša, kā arī tam radniecīgā šaurlapu oša audzes. Arī Latvijā šie koki strauji atmirst.

Pastāv uzskats, ka tā saucamā «ošu slimība» (*Chalara fraxinea*) izplatās ar vēja iznēsātām sporām un augu sulu sūcošu kukaiņu starpniecību. Pirmās infekcijas pazīmes — strauji vīst un nokalst pēdējā gada dzinumi, īpaši jūlijā un augustā. Slimībai attīstoties, kokiem strauji atmirst saknes, arī balsta saknes, un tie, pēc skata vēl zaļi un dzīvi, bez acīm redzama iemesla gāžas pat nelielā vējā.

Līdz šim nav atklāts pietiekami efektīvs līdzeklis slimības uzņēmīgo ošu sugu aizsardzībai pret *Chalara fraxinea* infekciju. Ne ošus, nedz arī gobas un vīksnas pilnībā izārstēt nevar. Var tikai attālināt to nokalšanu. Infekcija izplatīsies, kamēr koku skaits mazināsies un radīsies pret slimību noturīgi stādi.

vietā, bet dabas draugam ir priekšstats, kur ko meklēt, turklāt novads arī ir pateicīgs šādiem novērojumiem, jo tauriņu netrūkst. Mums gan nav palieņu pļavu kā citviet Latvijā, toties ir gravas un purvi, ir tauriņu iecienītās pļavas pie Zilo kalnu kraujas, bagātīgs viss apgabals, sākot no Kaļķiem un beidzot ar Šlīteri, arī Melnsila, Vīdales un Ģipkas apkaimē. Savukārt Kolka ir ne vien putnu, bet arī tauriņu migrācijas vieta.

Cik viegli ir tauriņu nometīt — nofotografēt? Tas atkarīgs no vairākiem faktoriem, ieskaitot aparatūru. Daži pat sūtīt *Dabasdatiem.lv* ar mobilo telefonu bildētus tauriņus. Mareka rīcībā ir visai parasts fotoaparāts, ar kuru gan pārkā tuvu pie tauriņa nav jāiet. Bet gadās kā nu kuro reizi — cits tauriņš mierīgi ļaujas bildēties, cits uzreiz pārlido. Nākamgad Mareks nolēmis neskriet pakaļ katram tauriņam, bet vairāk meklēt tādus, kas vēl nav gadījušies, bet kuriem vajadzētu būt mūsu novadā. Ir tauriņi, kas sastopami visu vasaru, un ir tādi, kuri pie mums ir divas nedēļas, piemēram, jūnijā vai augustā. Tad būtu jātrāpa pareizā vietā un laikā! Ja kāds noteikts tauriņš parādījies pie Jelgavas, tad pie mums tas parādīsies pēc divām nedēļām. Tādas ir klimatiskās atšķirības.

Bet vai no tauriņu fotogrāfijām nevar izveidot izstādi? Var, tikai tad vajadzētu spoguļkameru un zibspuldzi, — vajadzētu labāku fotoaparātu nekā pašreizējais, kas ir pietiekams fotofiksācijai. Kolcinieks pasapņo: «Būtu jau lieliski, ja citi arī varētu priecāties par mūsu novada skaistumu. Sevišķi aizraujoši ir paskatīties uz mazu kukaini palielinājumā. Tad izrādās, ka visvienkāršākajai vaboliņai, kam nekad neesi pievērsis uzmanību, ir tādi raksti un krāsas!»

Tauriņu sezona tuvojas noslēgumam, ja nu vēl atlidos kāds neredzēts eksemplārs no siltajām zemēm. Rudenī Mareks atkal ies gar jūras malu, labi apzinoties, ka gads no gada atšķiras un ne jau vienmēr «vētras ko prātīgu izskalo». Taču, tā kā pie Kolkas ir milzīga kuģu kapsēta, kur dzelmē glabājas tūkstošiem kuģu vraku, cerības uziet krastā kādu interesantu seno laiku liecinieku ir pamatotas.

Alnis Auziņš, autora foto

Labiekārtots nacionālais parks

Slīteres Nacionālais parks (SNP) ieguvis jaunu un atjaunotu dabas infrastruktūru.

• Jaunā laipa uz jūru Vaidē.

2011. gadā uzsākām un šogad pabeigsim būvēt vairākus objektus, kas vienlaikus dod ērtības cilvēkiem un samazina ietekmi uz dabas vidi. Objekti top lielākoties ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansiālu atbalstu projektā *Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide «Natura 2000» teritorijās*, kas noris vairākās kārtās. Padarīts liels darbs, ierīkojot atbilstošu infrastruktūru tajās nacionālā parka vietās, kuras apmeklētāji iecienījuši visvairāk. Projekta I kārtā radās problēmas ar būvniecības kvalitāti, taču šovasar trūkumi novērsti, daļa darbu padarīti ar pašu spēkiem.

Dzintara Ozola foto

Šlīterē atjaunota Šlīteres dabas taka ar kāpnēm, koka laipu un informācijas stendi. Netālu no Šlīteres bākas ierīkots autostāvlaukums ar tualetēm, nojumi un informācijas stendu. Autostāvlaukums ierīkots arī pie Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas biroja *Šlīteres mežniecība*. Šlīterē pie skatu torņa ceļa Dundaga–Mazirbe malā atjaunota tualete.

Pēterezera dabas taka, kas sākas ceļa Dundaga–Mazirbe malā, ieguvusi atjaunotu segu, kāpnis, laipas un informācijas stendu, kā arī tualeti.

Sikragā un Mazirbē izbūvēti automašīnu

gan Dižjūras, gan Mazjūras pusē.

Ēvažu dabas takas autostāvlaukumā atjaunots segums un tualete, plānojam atjaunot arī pašu taku.

Iepriecinoši, ka SNP labiekārtošanā iesaistās arī nevalstiskās organizācijas: biedrība *Randalist*, piesaistot fondu līdzekļus, izgatavojusi un izveidojusi piekrastes zvejniekciem informācijas stendus par lībiešu kultūrvēsturi.

Visus objektus regulāri sakopj. Aicinām saudzēt labiekārtotās vietas, neatstāt atkritumus dabā, būt tīriem tualetēs un atpūtas vietās, lai būtu prieks pašiem un citiem! Lūdzam ziņot par nekārtībām Dzintaram Ozolam pa telefonu 29189865.

Andra Ratkeviča, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas sabiedrisko attiecību speciāliste

Latvijā paliks galvenokārt mazi oši.

Maldīgā izskata dēļ (koks it kā vēl zaļo) slimību skartie oši būtiski apdraud cilvēku un būvju drošību, īpaši publiskās teritorijās. Tāpēc vēlams tos izzāģēt, pirmām kārtām tūristu apmeklētās vietās, pie autoceļiem, tūristu takās, pie skatu platformām u.tml.

Tāpat ieteicams tīrīt un retināt pamežu, lai radītu pārredzamību un arī lai novērstu sējeņu ieaugšanu veco ainavisko koku vainagos, tā saglabājot veselīgus, augtspējīgus lapukokus (izņemot ošus, vīksnas, gobas) un skujkokus. Ošus nevajadzētu izmantot apstādījumos. Plānojot vēsturisko apstādījumu apsaimniekošanu, labāk jau laikus izcirst inficētos ošus.

Alnis Auziņš, izmantojot Latvijas Dendrologu biedrības prezidenta Andreja Svilāna un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas direktora vietnieka Mārtiņa Zīverta skaidrojumu

Ne no maizes vien

Jubileja Pitraga baptistu draudzē

16. VIII Pitraga *Druvās* vietējā baptistu draudze savā lūgšanu namā svinēja **125 gadu** pastāvēšanu.

Pitraga draudze

Kā bija minēts ielūgumā, vietējie un viesi bija aicināti, lai kopīgi pateiktos Dievam, kā arī cits citam par laiku, kas pagājis, un par svētībām, kuras vēl saņemsim. Svētki pagāja vēstures zīmē. Par baptisma izplatīšanos piejūras ciemos bija vēstīts programmiņās, pie tā vēstures apskatā pakavējās pašreizējais draudzes sludinātājs Nauris Graudiņš. 1870. gadā baptisms no Vīdales ieviešas arī lībiešu apdzīvotajās vietās, un pazīstamais zvejnieks un lībiešu valodas skolotājs Mārtiņš Lepste savās mājās sāk noturēt garīgas sapulces. Pēc 20 gadiem, 1890. gadā, draudze nodibinās Pitragā.

Dundagas draudze

Dundagas seriāls

Dundagas draudze, 1925. g. 28. augustā

Dundagas patērētāju biedrība

Turpinājums. Sākumu sk. 5. (198.)
numurā.
Šoreiz lasām gan par saimniecisko attīstību, gan ugunsnelaimi, gan visos laikos izplatīto zagšanu.

No laikraksta *Ventas Balss*, nr. 27., piektdien, 1925. g. 3. jūlijā

Dundagas Sadraudzīgās biedrības *Vārpa* jaunās zāles būvei ievērojamu atbalstu sniedz Dundagas patērētāju biedrība: no Dundagas patērētāju biedrības pabalsts Ls 5 000, no Dundagas patērētāju biedrības kredīts Ls 1 000.

No laikraksta *Ventas Balss*, nr. 35., piektdien, 1925. g. 28. augustā

Dundaga. [...] Patērētāju biedrība pagājušā pusgadā pārdevusi preces par vairāk kā 12 000 000 rubļiem, t. i., divreiz vairāk nekā iepriekšējā pusgadā. Biedru skaits 1010, un paju kapitāls 450 000 rubļu, biedrības pašas kapitāli 820 000 rubļu un noguldījumi 1 500 000 rubļu. Biedrības uzņēmumi devuši pusgada laikā 242 000 rubļu tīra atlikuma. ..

No laikraksta *Ventas Balss*, nr. 8, piektdien, 1926. g. 19. februārī

Dundaga. Rosīgs patērētāju kooperatīvs. Pagājušā gadā, kā «B» ziņo, patērētāju ko-

Salidojums Tūļos

8. VIII Tūļos, Toma un Sigītas Liepu dārzā, pulcējās tagadējie un kādreizējie tūļenieki — **19** pieaugušie un **16** bērni.

Tūļi

Rīkot salidojumu ierosināja Laima Paegleskalne, savukārt Sigita apzināja un uzaicināja bijušos tūļeniekus. Tā nu visi, kas varēja, 8. VIII satikās.

Vistālāko ceļu bija mērojusi Inga Vēberga, kas ar draugu Gintu un bērniem — deviņgadīgo Kristoferu un gandrīz divgadīgo meitiņu Emiliju — bija ieradušies no Grimsbijas Anglijā. No Ventspils bija atbraucis Slaviks Antāliks, kā arī Laima kopā ar draugu un bērniem: septiņgadīgo Larsu un piecgadīgo Džesiku. Viņa tur dzīvo jau 10. gadu un tagad strādā Ventspils labiekārtošanas puķu brigādē, kas atbild par Ventspils skaistumu. Pārējie, arī Marika Antālika un Andris Fesenko, ko uzrunāju, dzīvo Dundagas novadā.

Kamēr lapenē runājos, bērni dārzā spēlējās. Ir tur gan smilšu kaste, gan batuts. Bet kādi Tūļi palikuši uzrunāto bērniības atmiņās? Toreiz te bijis daudz ģimeņu ar bērniem, visi bijuši draudzīgi. Bērni pa mežu vien dzīvojuši: kokos kāpuši, paslēpes spēlējuši, ogas un sēnes lasījuši. Katram ceļmalā bijusi sava vieta, kur meža zemenes lasīt. Bijis gan jāravē, gan siens jāgrābj un jāvāc, gan govš jāslauc, jo toreiz katrai ģimenēm bijuši arī lopī. Spēlējuši dažādas spēles: *gurķos*, tautas bumbu, *klasītēs*. Ar palagu uz garā kāta ķēruši sīkspārņus un lēkājuši pa riepų kameru dīķī. Siltā laikā trīsreiz dienā gājuši uz *somenēm* peldēties. Visi kopā svinējuši Jāpus.

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

vienu no tām kopā ar kori nodziedāja piekrastē labi pazīstamā Ilze Soja.

Pēc dievkalpojuma jaukā saskaņā un sarunās aizritēja sadraudzības brīži pie galda turpat blakus lūgšanu namam, ko ievadīja kopīgi nodziedāta dziesma «Visas labas dāvaniņas, Kungs, no Tavām rokām nāk».

Uz īsu sarunu aicināju draudzes sludinātāju Nauri Graudiņu, lūdzot pastāstīt par savu ceļu pie Dieva un Pitraga draudzi. Nauris ir talsinieks, Pitraga draudzē kalpo kopš 2012. gada, pašlaik dzīvo Rojā, kur top jauna draudze. Pitraga draudze uzlūkojama kā mātes draudze, bet Nevejā, Pastendē un Rojā pašlaik dibinās, kā baptisti saka, stacijas. Nevejas *Jušus* šajā sakarā esam pieminējuši arī mūsu avīzē. Nevejā nav daudz ļaužu, tomēr viņi ir, un viņus vajag stiprināt, uzsver Nauris. Pitraga draudzē pirms kāda laika bijis teju vai anekdotiski — ciemā 33 iedzīvotāju, draudzē — 30... Pašlaik Pitraga draudzē ir mazāk par 30 cilvēkiem, no tiem īstie pitradznieki ir kādi astoņi.

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Bet kāds ir paša Naura ceļš?

Agrā jaunībā puisis Dievu nav pazinis. Tad saticis meiteni, kas ļoti iepatikusies. Sanita atklājusi, ka ir kristiete. Nauris atceras: «Sākumā šo faktu uztvēru atturīgi. Bet meitene patīk! Un viņa mani aicināja apmeklēt dievkalpojumu. Nodomāju — aiziešu, gan jau izturēšu. Starp citu, Sanitai vecāki ir pitradznieki. Labi, aizgāju. Nē, nu tik traki nemaz nav! Bet pagrieziens bija iepazīšanās ar Edgaru Freivaldu, kas tolaik kalpoja Pitraga draudzē. Ieraudzīju viņa īstumu. Pats Dieva vārdu vēl nebiju lasījis, līdz galam nesapratu arī Edgars sludināto, bet es redzēju, ka tas, kam viņš ir noticējis, arī vada viņa dzīvi. Edgaram tolaik bija 70, man 22 gadi. Aprīņoju, kādu personību Dievs no viņa bija izveidojis!

Lai savu dzīvi labi veidotu, vajag Dievu, vajag Pestītāju. Šeit esmu Edgara darba turpinātājs, un ir skaisti un svarīgi apzināties, ka visapkārt nav baltas lapas, ka ir bijuši cilvēki pirms mums. To arī pieminam svētku reizē».

Alnis Auziņš

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dundagas draudze

Dzīve tuvplānā

Ne gluži Oskars Kļava un Anita Bandere, bet Kolkas zvejnieka dēli (arī viena meita) šogad projektā Evas Frišenfeldes vadībā cenšas saprast, kā bango jūra, kā smaržo zivis, cik stipri var sasiet mezglu, kas vietā, kur viņi dzīvo, ir noticis pirms viņiem, vai arī agrāk jaunieši *ir mīlējuši jūru*. Citiem vārdiem, vietas apziņas un patriotisma mācība, darbojoties praktiski — šeit un tagad (sk. rakstu 9. lpp.). *Evas Frišenfeldes foto*

Kā pāriet purvu aizsietām acīm? Vai tas var palīdzēt orientēties parastā purvā? Vai tā var uztrenēties arī dzērveņu lasīšanā? Šādu jautru grūtību pārvarēšanā šovasar labprāt iesaistījās vīdālnieki, kas mierīgi varētu pretendēt un gada sparīgākā ciema nosaukumu (sk. rakstu 4. lpp.). *Agītas Naglas foto*

Tauriņiem mūspusē dubulta veiksmē! Mūsu pļavas un gravas tiem ir tīkama dzīvotne, un tagad arī radies cītīgs tauriņu *mednieks*. Marekam leviņam tik ļoti svarīgi ir būt dabā, ka viņš tamdēļ vien pirms 10 gadiem pametis lielpilsētas labumus un pārcēlies uz Kolku, bet šogad pievērsies arī tauriņu uzskaitēi. Lūk, zīleņu zīlenītis, viens no Mareka nofotografētajiem vairāk nekā 70 tauriņiem šovasar mūsu novadā (sk. rakstu 10. lpp.). *Mareka leviņa foto*

Senās uguns nakts skrējiena *Sirdspuksti jūrai* dalībnieki apsēduši Kolkas bākas drupas. Pasākums, kas novadā notika ceturto reizi, novada ļaudis vienoja kopējā darbībā un domās. Skrējienš, mazās uguns liesmiņas lāpās un vēlāk jau pavisam braši ugunskurā un ugunsskulptūrās, dziesmas un dejas, un solījūmvārdi. Visi sapulcējušies patiesībā bija dalībnieki, un to kuplais skaits apliecināja — *Senās uguns nakts* kļūst aizvien populārāka (sk. rakstu 5. lpp.). *Visvalža Biezbārža foto*

Zinību jeb Zinātkāro dienā Kolkas pamatskolā šogad dubults «pirmais». Pirmo reizi mācību iestādes durvis ver gan pirmziemnieki, gan viņu audzinātāja Laura Birzniece. Lai zinībās pieņemtas gan audzēkņi, gan jaunā skolotāja, bet zinātkāre lai nerimstas ne vieniem, ne otrai (sk. rakstu 8. lpp.). *Annas Dāvidsones foto*

Kā sendienās — «Lūdzu, skolotāj!»... Dinsberga skolas absolventu 2011. gadā izteiktie vārdi — vēlējums sanākt kopā katra septembra pirmās sestdienas pusdienlaikā — acīmredzami ir nākuši no sirds, stāv pāri laikam un turpat 60 sanākušo skolēnu ceļa grūtībām. To pieredzēja visi sirimajā skolā sapulcējušies 5. septembrī (sk. rakstu 11. lpp.). *Visvalža Biezbārža foto*